

MINISTERUL PUBLIC



PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PARCHETELOR MILITARE

ROMÂNIA, București, Bvd. Libertății, nr.12-14, Sector 5, cod poștal: 050706,
tel:021/3196062, fax: 021/3193889, e-mail: sesizare@mpublic.ro
Operator date cu caracter personal 3883

NOTE

privitoare la excepțiile și cererile formulate în dosarul ÎCCJ- 1045/1/2019

Urmare analizării adresei emisă de *Înalta Curte de Casație și Justiție* cu numărul **1045/1/2019/a1** din data de *07 octombrie 2019*, referitoare la *excepțiile și cererile* formulate în dosarul „*Revoluției din decembrie 1989*”, se constată următoarele :

La data de 05.04.2019 a fost emis rechizitoriul *Secției Parchetelor Militare* cu nr. 11/P/2014, în dosarul penal ce a avut ca obiect cercetarea faptelor săvârșite în contextul **Revoluției Române din decembrie 1989** și a circumstanțelor care au avut drept rezultat decesul, rănirea și lipsirea de libertate a unor persoane, vătămări psihice grave, precum și distrugerea unor bunuri de patrimoniu pe întregul teritoriu al României.

Au fost trimiși în judecată inculpații **Iliescu Ion** - fost președinte al României, **Voiculescu Voican Gelu** - fost viceprim-ministru al Guvernului României și glt.(rtr.) **Rus Iosif** - fost comandant al Aviației Militare, pentru săvârșirea infracțiunii contra umanității, prev. și ped. de art. 439 alin.1, lit. a,g,i,k C.p., cu aplic art. 5 C.p.

Rechizitoriul SPM cu nr. 11/P/2014 din 05.04.2019 și dosarul aferent s-au înaintat Înaltei Curți de Casație și Justiție, cauza fiind înregistrată la această instanță în data de 09.04.2019 sub nr. 1045/1/2019.

Exercitând dreptul conferit de art.344 alin. 2 din Cpp, ***inculpații Iliescu Ion*** (prin apărători aleși), ***Rus Iosif*** (prin apărători aleși) și ***părțile Asociația „21 decembrie 1989”, Stancu George, Băncilă Elena, Bălălău Adriana, Marcu Adrian, Cislaru Niculina, Cislaru Ionel, Pletea Luminița, Petre Ana- Maria, Costache Ilie, Tentzer Elisabeta, Vinersar Mihai, Vinersar Silviu, Vinersar Elena*** (ultimii trei, prin apărători aleși), ***Dumitrescu Constantin, Moroșanu Cristian, av. Briciu Vasile*** (pentru mai multe părți civile) și ***„Asociația decembrie 1989-Dolj”*** au formulat ***cereri și excepții*** solicitând :

A. Restituirea cauzei la parchet având în vedere că rechizitoriul SPM ar fi nelegal întocmit.

B. Excluderea probelor nelegal administrate pe parcursul urmăririi penale.

C. Constatarea nelegalității rechizitoriului SPM, ca urmare a modului în care s-au efectuat și administrat probele, precum și a modului în care s-au efectuat actele de urmărire penală în cauză.

D. Nulitatea rechizitoriului SPM.

E. Constatarea tardivității privind soluționarea cauzei.

F. Constatarea neregularității rechizitoriului SPM.

G. Introducerea de părți responsabile civilmente.

H. Reținerea și consemnarea privind unele aspecte teoretice și practice.

I. Constatarea legalității actului de sesizare.

Argumentele invocate pentru a solicita cele mai sus expuse sunt, în mod sistematizat, următoarele :

1. Au fost încălcate dispozițiile art. 328 C.p.p. care enumeră printre elementele obligatorii ale rechizitoriului datele privitoare la fapta reținută în sarcina inculpatului și încadrarea juridică a acesteia. **Condiția impusă de lege referitoare la descrierea faptei în cuprinsul rechizitoriului nu ar fi îndeplinită în cauză, în ceea ce-l privește pe inculpatul Iliescu Ion.** Această pretinsă încălcare ar fi de natură a atrage imposibilitatea stabilirii obiectului și limitelor judecății cu privire la inculpatul Iliescu Ion, mai ales în contextul formulării unei acuzații deosebit de grave – *crima împotriva umanității*.

***Rechizitoriul SPM* nu ar descrie în mod concret pretinsele fapte ale inculpatului Iliescu Ion, mecanismul de angrenare al răspunderii subiective și legătura de cauzalitate între acțiunile ce îi sunt atribuite și regretatele evenimente petrecute în intervalul de timp 22-31 decembrie 1989.**

Prin *rechizitoriul SPM* singurele acțiuni relevate ca aparținând inculpatului Iliescu Ion ar fi reprezentate de prezența acestuia în grupul care s-a organizat în CFSN și de **două luări de cuvânt în cadrul TVR.**

Rechizitoriul SPM nu ar prezenta raportul causal dintre respectivele luări de cuvânt și evenimentele petrecute în timpul Revoluției.

***Rechizitoriul SPM* ar prezenta contradicții majore** de natură a face imposibilă stabilirea obiectului și limitelor judecății, după cum urmează: ~ la **pagina 176** a actului de sesizare se regăsește afirmația: „*În aceste condiții, Iliescu Ion trebuia și putea să prevadă că intervențiile sale prin mass-media au fost de natură a genera și amplifica psihoza teroristă*”. S-ar afirma în acest context teza unei laturi subiective manifestată prin forma culpei fără prevedere, deși s-a dispus trimiterea în judecată pentru pretinsa săvârșire a unei infracțiuni grave cu forma de vinovăție a intenției. ~ Prin *rechizitoriu* s-a mai dispus disjungerea cauzei sub aspectul pretinsei săvârșiri a infracțiunii de *utilizare de mijloace interzise în operațiunile de luptă* (art. 443 C.p.). Or, deși prin *rechizitoriu* s-a conturat imaginea unui context istoric și social unic se constată o evidentă incompatibilitate între pretinsele *infracțiuni contra*

umanității și pretinsa infracțiune prev. de art. 443 C.p. Această din urmă infracțiune reprezintă o infracțiune ce are ca situație premisă un conflict armat, cu sau fără caracter internațional. *Infracțiunile contra umanității* nu au o asemenea situație premisă. În acest context se naște dilema evidentă a manierei în care a fost privită corelarea între aspectele faptice și încadrarea juridică. ~ La **pagina 272** a rechizitoriului SPM se spune: *”Chiar dacă se poate admite că (Iliescu Ion) nu a putut interveni în timp util pentru a stopa desfășurarea evenimentului, complicitatea ulterioară este condamnată și reprezintă acceptarea inducerii în eroare”*. Ar fi utilizată astfel o *non-instituție de drept penal – complicitatea ulterioară*. Folosirea acetui termen reprezintă o contradicție, având în vedere că deși s-a făcut referire la o pretinsă complicitate, s-a dispus trimiterea în judecată în forma autoratului. ~ La **pagina 331** a rechizitoriului SPM a fost argumentată soluția de clasare dispusă față de suspectul Brateș Teodor și astfel se naște întrebarea: *„Care sunt argumentele pentru care același raționament nu a fost aplicabil și în raport de inculpatul Iliescu Ion?”*

2. Trimiterea în judecată a inculpatului Iliescu Ion ar fi fost făcută pentru fapte față de care nu a fost efectuată urmărirea penală și nu s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale. Aceasta, deoarece între *ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale* din data de 18.12.2018 și *rechizitoriul SPM* din data de 05.04.2019 există *trei* diferențe majore ce atrag nelegalitatea sesizării instanței, după cum urmează:

a) Spre deosebire de expunerea din *rechizitoriu*, expunerea din *ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale (la pagina 90)* **nu ar face referire la niciun interval de timp relevant**, astfel încălcându-se grav dreptul la un proces echitabil în manifestarea acestuia din cursul urmăririi penale. Acuzația din *rechizitoriu* ar fi operat o adăugire care ar fi trebuit adusă la cunoștința inculpatului Iliescu Ion în cursul fazei procesuale anterioare.

b) Se constată că pretinsa faptă pentru care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale ar fi fost una care a constat în „*conduite care au contribuit la (...) rănirea unui număr de 2150 persoane*”. Or, la pagina 471 a *rechizitoriului* se arată că aceste conduite au contribuit decisiv la rănirea unui număr de 2157 persoane. În acest fel, între momentul punerii în mișcare a acțiunii penale și cel al trimiterii în judecată, **ar fi operat o extindere a acțiunii penale fără ca aceasta să fie dispusă sau adusă la cunoștința inculpatului Iliescu Ion.**

c) Prin *ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale* s-a arătat că a existat și o „*privare gravă de libertate a sute de persoane*”, însă prin *rechizitoriul SPM* s-a arătat pentru prima dată că numărul de persoane private de libertate a fost acela de 489.

Ca urmare a celor mai sus expuse, **ar fi fost încălcat dreptul la un proces echitabil prin suprimarea fazei procesuale a urmăririi penale față de inculpatul Iliescu Ion. Acesta din urmă nu a avut nici măcar posibilitatea teroretică de a se apăra față de acuzații formulate pentru prima dată prin *rechizitoriul SPM*.**

3. Prin *rechizitoriul SPM* ar fi fost încălcate limitele dispoziției de **redeschidere a urmăririi penale**. Aceasta întrucât prin *ordonanța SPM* numărul 11/P/2014 din 14.10.2015 au fost dispuse mai multe soluții de clasare, iar această *ordonanță* a fost *infirmată* la data de 05.04.2016, prin *ordonanța* prim-adjunctului procurorului general al *PÎCCJ*, solicitându-se totodată, confirmarea redeschiderii urmăririi penale de către *ÎCCJ*. Instanța supremă, prin încheierea numărul 469 din 13.06.2016 a confirmat redeschiderea urmăririi penale în dosarul *SPM* nr. 11/P/2014 față de numiții Postelnicu Tudor, Igreș Viorel și Toma Ioan. Astfel dispozitivul hotărârii *ÎCCJ* s-a limitat la redeschiderea urmăririi penale strict limitativ la eventuala răspundere penală a celor trei persoane anterior enumerate. În aceste condiții, *ordonanțele* de începere a urmăririi penale față de inculpatul Iliescu Ion, de schimbare a încadrării juridice și de punere în mișcare a acțiunii penale ar fi lovite de sancțiunea nulității.

4. Prin rezoluția din 09.04.2009, procurorul general al PÎCCJ a dispus **infirmarea începerii urmăririi penale față de mai multe persoane, printre care și Iliescu Ion**, respectiv infirmarea rezoluției SPM nr. 97/P/1990 din data de 07.12.2004. Pentru a dispune astfel, s-a reținut că prin rezoluția din 07.12.2004 (*emisă de procurorul militar Voinea Dan*) nu au fost respectate prevederile legale potrivit cărora rezoluțiile organului de urmărire penală trebuie să fie motivate, că rezoluția nu conține elemente de natură a face posibilă o apărare, că rezoluția încalcă dispozițiile CEDO care arată că orice persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni are dreptul să fie informată în mod amănunțit asupra naturii acuzației aduse. S-a mai reținut că deși urmărirea penală a fost începută la data de **07.12.2004**, învinuții Iliescu Ion și Brateș Teodor au fost audiați pe parcursul anului **2005** în calitate de *martori*, iar la dosarul cauzei nu există alte declarații ale acestora. Concluzia a fost aceea că urmărirea penală nu are caracter procedural conform dispozițiilor legale ale momentului.

Ar rezulta așadar, că toate actele efectuate și dispuse în dosarul nr. 97/P/1990 s-au realizat în condiții de vădită nelegalitate. Pe cale de consecință, s-ar impune excluderea **tuturor** probelor din acest dosar, dar și excluderea probelor din dosarul 270/P/2008 aparținând PÎCCJ – SUPC (dosar constituit ca urmare a declinării de competență dispusă prin rezoluția nr. 6/P/2008 din dosarul nr. 97/P/1990) ca fiind nelegal administrate.

5. Având în vedere că prin *încheierea* nr. 460 din 13.06.2016 a ÎCCJ s-ar fi stabilit limitele stricte ale redeschiderii urmăririi penale doar față de Postelnicu Tudor, Igreș Viorel și Toma Ioan, se consideră că urmărirea penală efectuată după această dată în dosarul nr. 11/P/2014 s-ar fi efectuat cu încălcarea limitelor impuse de ÎCCJ. Drept urmare, se apreciază că **toate** probele administrate cu depășirea acestor limite, trebuie **excluse**.

Argumentele expuse la punctele 1-5 aparțin inculpatului Iliescu Ion (prin apărătorii aleși).

6. *Urmărirea penală* în dosarul nr. 11/P/2014 ar fi fost efectuată de un **organ necompetent** având în vedere că art. 101 din Legea nr. 304/2004 impune ca atunci când inculpatul este militar activ, procurorul militar care efectuează urmărirea penală trebuie să facă parte cel puțin din aceeași categorie de grade, iar când gradul procurorului nu face parte din aceeași categorie cu gradul inculpatului acesta va fi asistat de un alt procuror, cu grad din categoria corespunzătoare. Se apreciază că cerința actului normativ indicat se referă la calitatea de militar activ a inculpatului *la momentul săvârșirii infracțiunii*. Or, din moment ce procurorul de caz a avut gradul de colonel, iar inculpatul a avut la momentul săvârșirii faptei gradul de general, încălcarea legii ar fi evidentă, fiind aduse grave vătămări intereselor legale ale inculpatului Rus Iosif.

7. *Rechizitoriul SPM* nu ar respecta condițiile legale (art. 328 alin. 1 C.p.p.) cu privire la *viza de verificare* sub aspectul legalității și temeiniciei soluției de trimitere în judecată, din moment ce nu este indicată data respectivei verificări. Lipsa datei verificării demonstrează formalitatea/simbolismul verificării legalității și temeiniciei rechizitoriului. Se apreciază că viza în discuție trebuia să fie datată pentru a se demonstra faptul că procurorul ierarhic superior a alocat un timp de studiu pentru a acorda respectiva viză.

8. *Rechizitoriul SPM* nu ar descrie într-o manieră rezonabilă acuzațiile la adresa inculpatului Rus Iosif. Aceste acuzații ar fi descrise într-o **manieră sumară** fiind încălcate dreptul la apărare și echitatea procedurilor derulate de *SPM*. Prin actul de sesizare ar fi trebuit consemnate toate elementele legate de fapta reținută în sarcina acestui inculpat, nefiind respectată obligația de a delimita clar obiectul și limitele judecății. Ar fi fost încălcat standardul de claritate al acuzațiilor aduse inculpatului Rus Iosif, fiind încălcate legislația internă și practica CEDO. Nu ar exista o **descriere efectivă** a actelor materiale aparținând inculpatului Rus Iosif.

9. Inculpatul Rus Iosif **nu ar fi fost informat adecvat** cu privire la natura acuzațiilor și calificarea juridică a faptelor sale.

10. Prin *rechizitoriul SPM*, **în mod voit** nu s-ar fi relatat în detaliu faptele inculpatului Rus Iosif, cu referiri ale conconcordanței situației de fapt la tipicitatea normei de incriminare și la prevederile C.p. vizând *forma de vinovăție directă*, atâta timp cât reiese cu evidență că toate **aspectele imputate inculpatului nu sunt susținute de probe**. Constatările din *rechizitoriu* ar fi doar **simple speculații menite să justifice trimiterea în judecată a inculpatului**.

11. Prin *rechizitoriul SPM* **nu ar fi fost identificate și nominalizate victimele** presupusei fapte infracționale ale inculpatului Rus Iosif.

12. *Rechizitoriul SPM* **nu ar fi respectat dispozițiile legale care garantează aflarea adevărului**, urmărirea penală fiind instrumentată în mod **abuziv, nelegal și incomplet**.

13. *Urmărirea penală* ar fi fost efectuată cu încălcarea principiului de drept „*ne bis in idem*” privindu-l pe inculpatul Rus Iosif. S-a făcut trimitere la *rechizitoriul SPM* nr. 59/P/1990 din 17.12.1993 și la *decizia penală* nr. 20/19.02.2001 a CSJ (dosar nr. 40/P/2000) în urma cărora trei persoane au fost condamnate definitiv pentru incidentul grav din noaptea de 22/23.12.1989 („*Cazul Otopeni*”), astfel existând **autoritate de lucru judecat** cu privire la vinovații pentru acel eveniment.

14. *Urmărirea penală* în dosarul nr. 11/P/2014 s-ar fi efectuat cu o **încadrare juridică nelegală**, în sensul că practica judiciară a statuat că până la 22 decembrie 1989 persoanele împotriva cărora au fost comise acte sau fapte care au avut ca urmare decesul sau vătămarea integrității acestora, nu au făcut parte dintr-o colectivitate sau dintr-un grup caracterizat astfel din punct de vedere legal. Inclusiv *Instanța Supremă* a calificat că faptele comise în intervalul 16-22.12.1989 de decidenții politici și militari constituie infracțiunea de *omor deosebit de grav*, prev. de art. 176 C.p. anterior. Drept urmare, în speță nu ar exista un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, astfel încât în dosar nu pot fi

incidente dispozițiile art. 439 C.p. Faptele imputate lui Rus Iosif nu ar îndeplini elementele de tipicitate în raport de dispozițiile art. 439 C.p.

15. Inculpatul Rus Iosif ar fi fost în mod **greșit trimis în judecată** pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la momentul săvârșirii ei.

16. Formularea acuzațiilor din *rechizitoriul SPM* **nu s-ar referi la forma vinovăției** inculpatului Rus Iosif .

17. Procurorul militar care a semnat *rechizitoriul SPM* din 05.04.2019 **nu ar fi fost investit** cu efectuarea urmăririi penale în cauză.

Argumentele de la punctele 6-17 au fost invocate de inculpatul Rus Iosif (prin apărătorii aleși).

18. S-a apreciat că în mod **nelegal** *rechizitoriul SPM* a fost confirmat pentru legalitate de un procuror care a efectuat acte de urmărire penală în cauză.

Acest argument a fost invocat de inculpații Iliescu Ion și Rus Iosif (prin apărătorii aleși), dar și de „Asociația 21 decembrie 1989”, Stancu George, Băncilă Elena Bălălău Adriana, Moroșanu Cristian și av Briciu Vasile (pentru mai multe persoane).

19. S-ar fi încălcat legea prin semnarea *rechizitoriului SPM* doar de către un singur procuror militar, în condițiile în care la urmărirea penală au participat mai mulți procurori militari.

Argumentul de la punctul 19 a fost invocat de „Asociația 21 decembrie 1989”, Stancu George, Băncilă Elena și Bălălău Adriana.

20. Soluționarea cauzei a fost făcută cu mare întârziere, ca urmare a **tergiversării nejustificate**.

Acuzația a fost formulată de Cislaru Niculina, Cislaru Ionel, Pletea Luminița, Petre Ana- Maria și Costache Ilie.

21. *Rechizitoriul SPM* ar conține o **descriere incompletă** cu privire la *starea de fapt* a actelor și a împrejurărilor în care s-a produs decesul victimei **Vinersar Florin** la data de **23 decembrie 1989**, în municipiul **Sibiu**.

Acuzația a fost formulată de **Vinersar Mihai, Vinersar Silviu și Vinersar Elena**.

22. **Cercetarea efectuată în dos SPM nr. 11/P/2014 ar fi incompletă** deoarece nu i-a privit pe Dragomir Aurel, Tobă Francisc, Moise Gheorghe și Coșconeă Nicolae (ofițeri la U.M. 01512 Sibiu) implicați în evenimentele revoluționare din Sibiu.

Acuzația a fost formulată de av. Briciu Vasile, pentru mai multe părți.

23. *Rechizitoriul SPM* ar conține **inexactități** cu privire la definiția *Revoluției* (pag. 5), cu privire la *structurile militare alarmate în decembrie 1989* și cu privire la alte aspecte istorice (*filosovietismul, reformarea societății sovietelor și a țărilor din lagărul socialist-comunist*). S-au cerut totodată lămuriri cu privire la gloanțele trase în timpul evenimentelor revoluționare și cu privire la neefectuarea autopsiilor victimelor represiunii. S-a solicitat desecretizarea unor documente existente la nivelul anului 1989. Au fost efectuate precizări privind starea de fapt din zona județului Dolj și au fost formulate considerente de ordin teoretic cu privire la o pretinsă implicare a structurilor de *rezistență*, la nivelul anului 1989. A fost apreciată „*maxima intensitate*” cu care *noua putere* instalată începând cu 22 decembrie 1989 a acționat pentru a subordona structurile politice, militare și informative, fidele vechiului regim comunist. În fine, a fost exprimat regretul că la 30 de ani de la *Revoluție*, nu s-a aflat adevărul.

Revendicările au fost formulate de „*Asociația umanitară pentru protejarea și sprijinirea invalizilor, răniților și urmașilor celor căzuți în timpul Revoluției din decembrie 1989*” – **Dolj**. Solicitățile se încheie în felul următor: „*Cerem să fie consemnată și reținută poziția noastră*”

24. A fost criticată neintroducerea în cauză a unor părți responsabile civilmente.

Critica a fost formulată de Marcu Adrian, Costache Ilie, Tentzer Elisabeta și Dumitrescu Constantin.

25. Marcu Adrian și Tentzer Elisabeta au solicitat constatarea legalității rechizitoriului SPM nr. 11/P2014 din data de 04 aprilie 2019.

În cele ce urmează se vor prezenta contra-argumente juridice punctuale, cu referire la toate aspectele invocate de inculpații Iliescu Ion și Rus Iosif (prin intermediul apărătorilor) și aspectele invocate de celelalte părți.

1. Prin secțiunea “*Încadrarea juridică*” din rechizitoriului SPM, s-au reținut următoarele: “*Conduitele inculpatului Iliescu Ion care, în calitate de șef de stat și de guvern, președinte al CFSN și al Consiliului Militar Superior, cu intenție, începând cu ziua de 22 decembrie 1989, orele 19.30, a dezinformat în mod direct prin aparițiile sale televizate și emiterea de comunicate de presă (contribuind astfel în mod decisiv la instaurarea unei psihoze generalizate a terorismului, psihoză concretizată în numeroase situații de foc fratricid, trageri haotice cu muniție militară etc.), a participat la dezinformarea și diversiunea exercitate pentru executarea cuplului Ceaușescu (25 decembrie 1989) și a acceptat și și-a asumat politic (în intervalul 22-31 decembrie 1989) inducerea în eroare coordonată și exercitată de unele cadre cu funcții de conducere din MApN (al căror șef era), fără a interveni pentru stoparea acesteia, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor contra umanității, prev. de art. 439 lit. a, g, i,*

k din C.p., având în vedere că toate aceste conduite au contribuit decisiv la decesul unui număr de 853 persoane, rănirea unui număr de 2157 persoane, privarea gravă de libertate cu încălcarea regulilor generale de drept internațional a 489 de persoane și cauzarea de suferințe psihice altor persoane.

Urmarea imediată a acestor conduite a fost complexă, a presupus producerea unor rezultate multiple asupra unui număr mare de persoane, generând totodată o stare de pericol pentru existența unei părți însemnate a populației civile de pe întregul teritoriu al României.”

Pentru a se concluziona astfel, în faza de urmărire penală a fost administrat un amplu și complex probatoriu, iar starea de fapt în ceea ce-l privește pe Iliescu Ion a fost clar expusă. Acuzațiile formulate împotriva fostului președinte al României au avut ca temei **conduite concrete** ale acestuia, conduite **evidențiate conform cerințelor legii penale**.

În primul rând, s-a probat că Iliescu Ion, începând cu orele 16.00 ale zilei de 22 decembrie 1989, și-a asumat pe deplin calitățile de șef de stat, șef de guvern, președinte al CFSN și președinte al Consiliului Militar Superior.

În exercitarea acestor funcții, Iliescu Ion a manifestat conduite infracționale concrete, prezentate amănunțit prin rechizitoriul SPM. Astfel, prin capitolul **“Inducerea în eroare exercitată în mod direct de conducerea CFSN, prin aparițiile televizate și comunicatele oficiale aparținând CFSN – noua putere în România.”**, s-a reținut că la data de 22 decembrie 1989, la TVR, în direct, Iliescu Ion a afirmat : ***“Așa cum ați văzut, ne-am întâlnit în Comitetul Central, am comunicat cu oamenii din piață (...)*** ***În momentele în care ne constituiam, ne organizam în sediul Comitetului***

Central, o grupă din unitățile securității, unitate special pregătită ca să-l apere pe Ceaușescu, ascunsă undeva prin subsoluri, în niște tuneluri care comunicau între sediu și Palatul Republicii, a reușit să se refugieze și când era piața plină de lume au început să tragă asupra cetățenilor și asupra sediului central unde se aflau oameni de bine care se constituiau în această structură nouă. Este o ultimă zvârcolire a acestei fiare încolțite care lovește până și înainte de moarte (...) și care a reușit să producă noi tragedii, noi dureri, noi victime pe altarul luptei pentru eliberare națională (...) Vreau să fac apel la cei care se află în fața sediului Comitetului Central (...) încă nu a fost lichidat nucleul acesta de bezmetici, încă se trage (...) trebuie lichidat acest nucleu de sinucigași (...) În sediu se află gral Gușă și alții care vor rezolva situația (...) Apelăm la toți cetățenii ca să elibereze piața și zona din jurul palatului, ca să poată pătrunde armata (...) Nu a reușit contralovitura acestei unități de sinucigași și de teroriști.”

Rechizitoriul, cu privire la această apariție televizată, printre altele, a reținut că “Prin aceste afirmații neverificate a fost dezinformată opinia publică și s-a contribuit în mod decisiv la instaurarea psihozei securist-teroriste, dorindu-se a se demonstra că militarii fostei securități sunt ostili Revoluției (așadar poporului român și armatei române) și noii conduceri a statului. Sunt bine probate numeroasele situații de foc fratricid între cadrele MAPN și cadrele DSS, survenite începând cu noaptea de 22/23.12.1989.” # “Iliescu Ion a precizat că atacul respectivilor securiști/bezmetici/sinucigași/teroriști a creat noi tragedii și victime pe altarul luptei pentru libertate. Nici această afirmație nu are acoperire în realitate, fiind la rândul ei o dezinformare ce a amplificat psihoza teroristă și a accentuat divizarea dintre cele două tabere aparent dușmane. “ # “Prin această apariție

televizată, în seara zilei de 22 decembrie 1989, Iliescu Ion a contribuit în mod direct și nemijlocit la generarea și amplificarea psihozei terorist-securiste, dezinformând opinia publică prin întregul său discurs. A fost, practic, o succesiune de dezinformări, în condițiile în care prin dezinformare și diversiune a fost indusă psihoza teroristă, cauză principală a multiplelor decese și răniri de persoane, după 22 decembrie 1989.”

În cursul zilei de 23 decembrie 1989, Iliescu Ion a avut o nouă apariție în direct la TVR. Presa centrală din 24 decembrie 1989 a preluat acest discurs sub titlul „Informare din partea CFSN – prezentată la televiziune de Ion Iliescu”. A spus : *“Dragi cetățeni, am avut o zi plină și grea. Venim chiar de la Comandamentul militar al FSN. Datorită acțiunilor criminale ale unor bande de teroriști instruiți special pentru lupta împotriva maselor populare, activitatea noastră normală nu s-a putut desfășura normal în cursul acestei zile. Am fost nevoiți să dăm prioritate acțiunilor coordonate de luptă împotriva teroriștilor. Existența acestor grupe de teroriști, a unor indivizi fanatizați, care acționează cu o cruzime fără precedent, trăgând în locuințe, în cetățeni, provocând victime în rândul militarilor, este încă o expresie elocventă a caracterului antipopular al dictaturii Ceaușescu (...) Acțiunile diversioniste, teroriste, criminale ale grupelor de teroriști, care vor să împiedice funcționarea noii puteri și să destabilizeze societatea noastră (...) Nu este vorba de un număr mare de elemente teroriste (...) teroriștii acționează din clădiri locuite, chiar din apartamente (...) Este o perfidie fără seamăn, o cruzime care nu găsește calificative potrivite (...) Teroriștii sunt organizați ca pușcași, dotați, însă bine cu armament și instruiți în mod deosebit (...) De asemenea, trebuie să vă spunem că teroriștii nu sunt în uniforme. Ei sunt civili. De multe ori caută să creeze confuzie, și-au pus și*

banderole ca să fie confundați cu oameni din formațiunile de apărare (...) Împușcă din orice poziție (...) La comandamentul militar pe care l-am avut am stabilit câteva măsuri imediate (...)”.

Cu referire la această **conduită concretă**, prin *rechizitoriul SPM* s-a conchis: *”Analizând conținutul acestui mesaj se constată că liderul CFSN Iliescu Ion a arătat în mod explicit că s-a implicat în activitățile cu caracter militar, desfășurate la Consiliul Militar Superior, organism subordonat CFSN și conducerii acestuia.”* # *”Apoi, Iliescu Ion face vorbire despre conduitele abominabile ale bandelor de teroriști. Afirmațiile conform cărora teroriștii sunt civili îmbrăcați în haine civile, cu banderole tricolore, sunt deosebit de grave și prezintă un evident caracter dezinformator, în condițiile în care era binecunoscut că în marile orașe ale României se aflau concomitent și în același loc numeroase efective militare și mase de revoluționari (îmbrăcați bineînțeles în haine civile, cu brasarde tricolore), unii înarmați cu arme militare. Urmările unor astfel de afirmații au fost dintre cele mai grave, având în vedere că psihoza teroristă era deja instalată în data de 23 decembrie 1989, la nivelul întregii populații a României. Sunt bine probate numeroasele situații de foc fratricid care au avut la bază convingerea celor care au deschis focul că s-au aflat într-o confruntare deschisă cu elementele „teroriste”. Astfel, este bine conturat raportul de cauzalitate dintre afirmațiile lui Iliescu Ion și focul fratricid existent în timpul revoluției.”*

Despre toate aparițiile televizate și toate comunicatele inculpatului Iliescu Ion – **lider politic și militar al României** – prin *rechizitoriul SPM* s-a reținut inclusiv că: *„Iliescu Ion, ca inițiator și coordonator al comandamentului unic de conducere (organism politico-militar), iar mai apoi în calitate de președinte*

al CFSN (care și-a subordonat întreaga forță militară a României), prin aparițiile sale în mod sistematic la TVR și comunicatele CFSN, a contribuit în mod direct și nemijlocit, prin dezinformări, la generarea și amplificarea psihozei terorist-securiste, cauză principală a survenirii de numeroase decese și răniri de persoane, începând cu data de 22 decembrie 1989. Este stabilit astfel, raportul de cauzalitate dintre conduitele amintite și gravele consecințe survenite.

Urmarea imediată a acestor conduite a fost complexă, a presupus producerea unor rezultate multiple asupra unui număr mare de persoane, generând totodată o stare de pericol pentru existența unei părți însemnate a populației civile de pe întregul teritoriu al României.(....)Aparițiile televizate ale lui Iliescu Ion (șef de stat) și comunicatele CFSN au respectat întocmai tehnicile dezinformării. Ceaușescu Nicolae și securiștii/bezmeticii/sinucigașii/teroriștii au fost demonizați, atribuindu-li-se comportamente abominabile. Totodată, au fost create două tabere diametral opuse (cei buni, adică revoluționarii, armata, și noua conducere a țării, „oamenii de bine” și cei răi, adică fostul președinte, securiștii/teroriștii fideli vechiului regim). Consecința exercitării acestei tehnici a fost instaurarea psihozei teroriste la nivelul întregii populații a României, cu consecințe tragice.”

*Pe cale de consecință, conduitele infracționale aparținând inculpatului Iliescu Ion au fost clar descrise prin *rechizitoriu*, cu respectarea cerințelor legislației naționale și ale CEDO.*

Din moment ce la dosarul cauzei există înregistrările video (ca mijloace de probă) cu privire la conduitele infracționale, acuratețea acuzațiilor este evidentă.

În ipoteza în care cele două înregistrări video ar fi *singurele* probe împotriva inculpatului Iliescu Ion (deși, în mod evident, situația concretă nu duce spre o astfel de concluzie), prin raportare la consecințele celor afirmate de inculpat, ar fi suficient pentru a se trage concluzia de *vinovăție* a acestuia în raport cu infracțiunea de *crimă împotriva umanității*.

Nu trebuie omisă realitatea conform căreia inculpatul s-a adresat *poporului roman* din postura de șef politico-militar, că se bucura de autoritate totală, că afirmațiile sale se bucurau de prezumția de adevăr și că mesajele au fost transmise prin intermediul *TVR* (instituție singulară în decembrie 1989, cu audiență uriașă în acele zile).

Probele administrate au demonstrat că psihoza terorismului, instaurată prin dezinformări și diversiuni (*inducerea în eroare*), a fost principala cauză de survenire a tragediilor din cursul evenimentelor revoluționare. Nu se poate nega existența psihozei-teroriste din decembrie 1989. La fel de evident este că aceasă psihoză a avut o **cauză**. Or, prin probele administrate s-a demonstrat fără echivoc realitatea conform căreia **faptele concrete ale inculpatului Iliescu Ion au constituit una din cauze**. Apare astfel ca evident **raportul de cauzalitate** cerut de legea penală. Subcapitolul "*Efectele psihozei și divizării (tehnici ale dezinformării) – resimțite la nivelul întregii populații a României*". prezintă consecințele conduitelor prezentate de Iliescu Ion. S-a arătat că "*Iliescu Ion și forul decizional al CFSN au acționat direct în sensul dezinformării grave, conduite ce au contribuit decisiv la instaurarea psihozei terorismului, la convingerea generală că militarii fostului DSS acționează împotriva Armatei și a Revoluției și astfel la apariția celor două tabere aparent inamice. Totodată, deciziile militare de masare a unor forțe*

eterogene în zone restrânse din București și din marile orașe ale țării au aparținut practic Consiliului Militar Superior. Acest comandament militar s-a aflat în subordinea CFSN, iar astfel responsabilitățile pentru erorile grave de comandă militară revin inclusiv conducerii CFSN, mai ales că această conducere s-a implicat în activitatea militară desfășurată”

Apoi, prin capitolul intitulat “Inducerea în eroare coordonată și exercitată de vârfurile de comandă militară ale MApN. Acceptarea din partea factorilor politici de decizie ai CFSN.”, s-a arătat că :”Probele administrate sunt apte a demonstra că inducerea în eroare a fost în mare parte exercitată și coordonată de la sediul MApN, de către unii dintre componenții Consiliului Militar Superior, organism militar aflat în subordinea CFSN și a conducerii acestuia.” # “Informația falsă diseminată de Iliescu Ion prin intermediul TVR , conform căreia militarii DSS se află la originea atacului împotriva Armatei, revoluționarilor și conducerii noii puteri politico-militare (completată ulterior de o avalanșă de dezinformări similare) a dobândit în timp scurt proporții uriașe și s-a cristalizat într-o psihoză a terorismului ce a atins pe alocuri cote paroxistice.” # “

Despre “cazul Trosca”, rechizitoriul reține: “Este o probă edificatoare de diversiune și dezinformare exercitate de la vârful MApN, cu știința celor din minister, inclusiv a factorilor de decizie din CFSN care, deși au cunoscut că militarii decedați ai USLA nu sunt teroriști, nu au intervenit pentru stoparea acestui gen de comportament. Nimeni nu a intervenit în spațiul public pentru a arăta adevărul cu privire la acest incident. În acest fel, a continuat, cu intenție directă, inducerea în eroare a opiniei publice, care a primit încă un argument (fals dar impresionant) că între cele două tabere aparent inamice se desfășoară un adevărat război, pe viață și pe

moarte “ Tot în legătură cu acest caz s-a afirmat că Iliescu Ion avea (la nivelul acelor zile) *“autoritatea necesară pentru a impune clarificarea situației.”* Neacționând, a contribuit în mod direct și intenționat la *“continuarea manipulării opiniei publice cu privire la existența unui adevărat război între MApN și cadrele fostului DSS.”*

Totodată, s-a concluzionat că *“Începând cu după amiaza zilei de 22.12.1989, a fost lansată o amplă, sistematică și complexă inducere în eroare (diversiuni și dezinformări), coordonată de unii componenți ai Consiliului Militar Superior (structură aflată în subordinea CFSN), acceptată și asumată de factorii decizionali ai CFSN.”*

Inclusiv acceptarea de către Iliesu Ion (șef politico-militar) a *inducerii în eroare reprezintă crimă împotriva umanității*, conform legislației în domeniu (legislație prezentată prin rechizitoriul SPM).

Despre *execuția* cuplului prezidențial Elena și Nicolae Ceaușescu, în baza probatoriului administrat, prin *rechizitoriu* s-a concluzionat că *“Uciderea la 25 decembrie 1989 a cuplului Ceaușescu Nicolae și Elena, după supunerea acestora la un proces penal fără respectarea drepturilor procesuale elementare, a făcut parte integrantă din inducerea în eroare exercitată de grupul politico-militar (vârfurile decizionale ale CFSN și ale MApN) ajuns la putere în stat și a avut drept scop legitimarea în fața poporului român, ascunderea filsovietismului și preconstituirii acestei puteri.*

Prin dezinformări și diversiuni s-a creat conjunctura falsă necesară pentru a putea fi eliminați fizic Ceaușescu Nicolae și Elena. Mijlocul prin care s-a realizat acest asasinat a fost cel al unui proces penal simulat în urma căruia fostul cuplu prezidențial a fost executat.”

Cele mai sus consemnate reprezintă argumente solide conform cărora conduitele intenționate aparținând inculpatului Iliescu Ion, din intervalul 22-31 decembrie 1989, au fost prezentate cu acuratețea cerută de legea internă și de *CEDO*.

Raportul de cauzalitate existent între aceste conduite și urmările tragice din decembrie 1989 a fost, deasemenea, în mod eficient evidențiat prin *rechizitoriul SPM*.

Probele administrate în cauză au demonstrat existența elementelor constitutive ale *infracțiunii contra umanității*, prev. de art.439 din Codul penal.

Rechizitoriul SPM și implicit acuzațiile reținute în sarcina inculpatului Iliescu Ion respectă prevederile art.328 Cpp și cerințele *CEDO*.

Astfel, obiectul și limitele judecății sunt clar stabilite.

La pagina 176 a *rechizitoriului SPM* s-a consemnat: “ În cariera sa profesională anterioară, Iliescu Ion a fost secretar al CC al PCR, secretar al Comitetului Județean Iași, secretar cu propaganda al CJ Timiș, director al Editurii Tehnice București, așadar avea o amplă experiență profesională la vârfurile structurilor PCR. În decembrie 1989 Iliescu Ion avea vârsta de 59 de ani. În aceste condiții, Iliescu Ion trebuia și putea să prevadă că intervențiile sale prin mass-media au fost de natură a genera și amplifica psihoza teroristă, așa cum de altfel s-a întâmplat.”

Sintagma “*trebuia și putea*” nu evidențiază, în contextul ansamblului considerentelor *rechizitoriului*, că forma de vinovăție reținută față de inculpatul Iliescu Ion este cea a *culpei*. Dimpotrivă, pe parcursul *întregului act de sesizare* se arată că toate conduitele acestuia din intervalul 22-31

decembrie 1989 au fost grevate de **intenție**. Dacă pe parcursul urmăririi penale ar fi fost identificată și *culpa* ca formă a vinovăției, acest aspect ar fi fost relevat. Prin paragraful indicat, s-a subliniat că, având în vedere vasta și importanta sa experiență politico-administrativă, inculpatul nu are nicio explicație credibilă pentru justificarea conduitelor infracționale din timpul Revoluției.

Pe cale de consecință, actul de sesizare, prin raportare la paragraful precedent, nu reprezintă vreo contradicție.

Prin *rechizitoriul SPM* a fost dispusă inclusiv **disjungerea cauzei** cu privire la faptele de distrugere a unor clădiri de patrimoniu, cu valoare artistică deosebită și a bunurilor de patrimoniu din interiorul acestora (*Palatul Regal/ Republicii și Biblioteca Centrală Universitară*), urmând a fi efectuate cercetări penale pentru a se stabili **dacă** privitor la această situație sunt incidente dispozițiile ***art. 443 lit. b din Codul penal***. S-a dispus astfel, întrucât probele administrate au relevat că în intervalul de timp 22-31 decembrie 1989, au suferit distrugeri majore două obiective cu valoare de patrimoniu – *Palatul Regal și Biblioteca Central Universitară*. Or, articolul 443 Cp stipulează că ***“declanșarea unui atac prin mijloace militare împotriva monumentelor istorice”*** constituie infracțiunea de ***utilizare de mijloace interzise în operațiunile de luptă***. Desigur că cercetarea penală aflată în curs cu privire la **existența sau inexistența** infracțiunii prev. de *art.443Cp* ține cont de toate condițiile impuse de legislație pentru această infracțiune, catalogată ca fiind o **infracțiune de război**. La finalizarea cercetărilor în această speță, se va concluziona în consecința tuturor aspectelor de fapt și de drept existente.

Trebuie reținut că prin *rechizitoriul SPM* nu a fost formulată niciun fel de antepunțare cu privire la existența art.433 Cp.

Drept urmare, simpla disjungere dispusă prin rechizitoriul SPM nu aduce atingere coerenței actului de sesizare.

Prin rechizitoriul SPM, atunci când a fost detaliat *“cazul Trosca”* s-a reținut: *“La rândul său, Voiculescu Voican Gelu a fost martor direct al conduitei ministrului apărării Militaru Nicolae. Chiar dacă se poate admite că nu a putut interveni în timp util pentru a stopa desfășurarea evenimentului, complicitatea ulterioară este condamnabilă și reprezintă acceptarea inducerii în eroare. Același lucru este valabil și pentru Iliescu Ion. Cei doi aveau autoritatea necesară pentru a impune clarificarea situației. Neacționând, au contribuit în mod direct și intenționat la continuarea manipulării opiniei publice cu privire la existența unui adevărat război între MAPN și cadrele fostului DSS.”*

O analiză **obiectivă** a acestui paragraf evidențiază, **în contextul întregului rechizitoriu**, că sintagma *“complicitate ulterioară”* nu reprezintă expresia unei noțiuni/non-noțiuni de drept penal. Este vorba, pur și simplu, despre fapta lui Iliescu Ion care, **cu intenție, a exercitat inducerea în eroare, așa cum au făcut-o și unii componenți ai Consiliului Militar Superior**. Din ansamblul probator a rezultat că respectiva conduită intenționată a existat **ulterior** altor conduite infracționale probate (a se vedea *“cazul Trosca”*).

Așa fiind, nici din acest punct de vedere rechizitoriul SPM nu prezintă neclarități sau incoerențe.

De asemenea, prin *rechizitoriul SPM* a fost dispusă *clasarea* cu privire la conduitele suspectului **Brateș Teodor**, deoarece în urma cercetărilor efectuate s-a stabilit că nu există probe concludente în sarcina acestuia cu privire la existența faptei incriminată de art. 439 din Codul penal, fiind incidentă cauza

de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale prevăzută de art. 16 al.1 lit. c din C.p.p.

S-a dispus astfel pentru că s-a demonstrat că Brateș Teodor a avut, în timpul Revoluției, un comportament aflat sub imperiul *inducerii în eroare* exercitată inclusiv de inculpatul Iliescu Ion. Nu au existat probe care să indice *reaua-credință* a lui Brateș Teodor în legătură cu desfășurarea activității sale în cadrul TVR. Pe de altă parte, *față de Iliescu Ion au fost administrate probe de vinovăție*, iar acesta a fost trimis în judecată.

Rechizitoriul SPM afirmă că „*dat fiind specificul acestor infracțiuni (atac generalizat, sistematic – așadar planificat – îndreptat împotriva unei populații civile) dar și circumstanțele concrete probate care au existat în intervalul 16-31 decembrie 1989, prin prezentul Rechizitoriu au fost avute în vedere și reținute doar responsabilitățile penale pentru persoanele situate la vârful piramidei decizionale politico-militare ale României, pentru întregul interval menționat*”. Totodată, titlul D intitulat „*Încadrarea juridică*” prezintă elemente doctrinare ale acestui gen de infracțiuni imprescriptibile.

Studiul practicii și doctrinei internaționale cu privire la *crimele împotriva umanității* relevă că susceptibile de a fi subiect activ al acestor infracțiuni sunt doar **persoanele aflate la vârful ierarhiei politice și/sau militare**. (o excepție de la această regulă o constituie conduitele din timpul celui de-al doilea război mondial, cu referire la ceea ce se numește *holocaust*, însă acea situație unică în istoria omenirii nu suferă comparație cu ceea ce s-a întâmplat în timpul Revoluției din decembrie 1989). În cazul tuturor spețelor de *crimă împotriva umanității*, dacă s-a constatat săvârșirea de infracțiuni și de către alte persoane, în afara celor cu putere de decizie, acestea au fost incriminate și au răspuns penal pentru săvârșirea unor **infracțiuni de drept comun**.

Aici apare o altă diferență **esențială** între Iliescu Ion și Brateș Teodor, implicit diferența de tratament juridic. Doar primul a fost un veritabil *factor decizional* politico-militar. **Iliescu Ion a fost în decembrie 1989 șef de stat, șef de guvern, președintele CFSN și șeful Consiliului Militar Superior. În exercitarea pe deplin asumată a acestor funcții (cele mai înalte în Statul Român), a săvârșit infracțiunea prev de art 439 Cp.**

Prin raportare la cele expuse, faptul că față de Brateș Teodor s-a dispus clasarea pentru art 439 Cp, nu se află în contradicție cu trimiterea în judecată a lui Iliescu Ion pentru aceeași infracțiune.

În altă ordine de idei, paralela dintre diferența de tratament juridic între Iliescu Ion și Brateș Teodor ține de temeinicia acuzațiilor (fondul cauzei) și astfel *excede obiectului camerei preliminare*. Observația este valabilă și despre polemica anterioară referitoare la *disjungerea* dispusă prin actul de sesizare.

2. La data de *18 decembrie 2018* a fost emisă *ordonanța SPM* cu numărul 11/P/2014 prin care a fost dispusă *punerea în mișcare a acțiunii penale* inclusiv față de inculpatul Iliescu Ion, pentru săvârșirea infracțiunii de crime împotriva umanității, prev. de art. 439 lit. a,g,i și k din Codul Penal.

Examinarea **cu obiectivitate** a ordonanței relevă că acuzațiile aduse fostului președinte de stat au fost formulate **cu precizarea momentului când au avut loc toate conduitele infracționale. Aceste conduite au fost plasate în timp.** Au fost menționate **(cu indicarea zilei, orei și locului)** aparițiile televizate ale inculpatului Iliescu Ion prin care a fost generată iar mai apoi amplificată psihoza-teroristă. Au fost indicate cu precizie comunicatele publice ale inculpatului (șef politico-militar) care au produs aceleași efecte tragice pe întregul teritoriu al României. Au fost devoalate **acceptările**

inculpatului (din funcția de șef al *Consiliului Militar Superior*) privind exercitarea **inducerii în eroare** din decembrie 1989. Nu în ultimul rând , a fost devoalată participarea inculpatului cu privire la dezinformările și diversiunile care au avut drept scop și rezultat uciderea cuplului prezidențial Ceaușescu.

La **pagina 90** a ordonanței SPM din 18.12.2018 a fost expusă o *concluzie generală* cu privire la ansamblul conduitelor manifestate de Iliescu Ion în timpul Revoluției. Paragraful de la această pagină, nu trebuie analizat independent de restul ordonanței. Orice act procedural trebuie analizat în **ansamblul** său, nu fracționat. Or, examinând ansamblul, se constată că **acuzăția formulată împotriva lui Iliescu Ion respectă exigența legii.**

Ordonanța SPM din 18.12.2018 a fost imediat comunicată inculpatului iar acesta a beneficiat, pe parcursul întregii urmăririi penale, de concursul unei echipe de apărători aleși. **Așadar, cu atât mai mult, acuzațiile formulate au fost bine înțelese iar dreptul la apărare a fost nerestricționat.**

Rechizitoriul SPM nr. 11/P/2014 din data de 05.04.2019 reține în sarcina inculpatului Iliescu Ion inclusiv că a contribuit la rănirea unui număr de 2157 de persoane. Prin *ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale* din data de 18.12.2018 s-a menționat că numărul persoanelor rănite a fost de 2150. Apare așadar o diferență de *șapte persoane* rănite. Respectiva diferență trebuie înțeleasă și din perspectiva complexității acestei cauze unice. În mod firesc, de la data punerii în mișcare a acțiunii penale (18.12.2018) și data emiterii rechizitoriului (05.04.2019) au fost administrate probe care au dus spre stabilirea unui număr exact de persoane rănite în cursul evenimentelor revoluționare.

Analiza textului art.439 Cp relevă că subiectul pasiv este colectiv. Modalitățile normativee de săvârșire a infracțiunii sunt inclusiv *uciderea unor*

persoane, vătămarea integrității fizice a unor persoane și privarea gravă de libertate. Legea nu determină numărul victimelor, dar, evident, acestea trebuie să fie cel puțin două.

Important este însă că *rezultatul* cerut de art 439 lit. g din Codul Penal este ca în urma atacului generalizat/sistematic împotriva unei populații civile să rezulte „*vătămarea integrității fizice a unor persoane*”. Așadar, ori de câte ori se probează existența unei conduite de acest gen, pentru a ne afla în prezența laturii obiective a *crimei împotriva umanității* este suficient să fie rănite cel puțin două persoane. În cazul de față, **pentru formularea acușării**, este important că probatoriul administrat a arătat faptul că, a fost rănit un număr *imens* de persoane în timpul *Revoluției din 1989*. Dreptul la apărare al inculpatului Iliescu Ion nu a fost atins atâta timp cât la ambele momente procesuale i s-a adus la cunoștință fără echivoc faptul că este acuzat pentru rănirea unui număr foarte mare de persoane.

Dealtfel, analiza cazuisticii internaționale cu privire la *crimele împotriva umanității* va releva că de multe ori numărul deceselor și/sau rănilor nu este cu acuratețe maximă stabilit prin anchetele ulterioare efectuate. În acest sens sunt, spre exemplu, acuzațiile formulate prin *procesul de la Nurnberg* sau acuzațiile formulate împotriva fostului președinte iugoslav *Slobodan Milosevic*. Conjuncturile complexe și atipice, specificul acestor infracțiuni deosebit de grave fac de cele mai multe ori imposibilă aflarea numărului exact al victimelor „*atacului generalizat*”. Tocmai de aceea, cerința legislației în domeniu este ca efectele atacului să fie „*uciderea unor persoane*” și/sau „*vătămarea integrității fizice a unor persoane*”.

Prin raportare la cele expuse, se constată că dreptul la apărare al inculpatului Iliescu Ion nu a fost în niciun fel vătămat în cursul urmăririi

penale efectuată în dosarul 11/P/2014. Acesta, alături de ceilalți inculpați, a avut parte de un proces echitabil, din toate punctele de vedere.

Argumentația paragrafelor precedente este valabilă și pentru neindicarea numărului de persoane *lipsite în mod ilegal de libertate* în timpul evenimentelor revoluționare, prin ordonanța de *punere în mișcare a acțiunii penale* din 18.12.2018. Textul art. 439 lit.i din Codul Penal impune ca rezultat al atacului generalizat „*întemnițarea sau altă formă de privare de libertate, cu încălcarea regulilor generale de drept internațional*”. Nici în această situație nu este impus un număr de victime. Drept urmare (prin raportare și la celelalte modalități de săvârșire a infracțiunii prev. de art.439 Cp, unde se arată clar că pentru a exista infracțiunea e necesară o *singură* persoană vătămată), pentru a putea fi formulată corect acuzația, este necesară *cel puțin o persoană lipsită de libertate în mod ilegal*. În aceste condiții, faptul că prin ordonanța de *punere în mișcare a acțiunii penale* s-a făcut referire la „*sute*” de persoane iar prin *rechizitoriu* s-a arătat în concret că a fost vorba de 489 persoane, nu este de natură a vicia acuzațiile formulate la adresa inculpatului.

Este foarte important de reținut că, pe întreaga desfășurare a urmăririi penale, inculpatul Iliescu Ion a refuzat categoric (în pofida insistențelor), să formuleze declarații. De asemenea, nu au fost făcute niciun fel de solicitări în apărare, cu toate că a existat suficient timp în acest sens. Inculpatul și apărătorii acestuia au avut, pe parcursul desfășurării urmăririi penale, acces la întregul material de urmărire penală, cunoscând astfel toate aspectele acuzații.

3. Prin Încheierea nr. 469 din data de 13.06.2016, pronunțată în dosarul nr. 1483/1/2016, judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție a confirmat redeschiderea urmăririi penale în

dosarul nr. 11/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare față de Postelnicu Tudor, Igreț Viorel și Toma Ioan.

În considerentele încheierii s-a reținut că cercetările vor fi reluate cu privire la **toate faptele care au făcut obiectul dosarului**, cu excepția infracțiunilor de *loviri sau alte violențe, vătămare corporală, purtare abuzivă*, pentru care termenul de prescripție s-a împlinit până la 07 decembrie 2004.

Așa fiind, s-a reluat efectuarea urmăririi penale, potrivit precizărilor din ordonanța nr. 692/C2/2016 din data de 05.04.2016 a prim-adjunctului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în care se arată că urmărirea penală trebuie să stabilească toate *”cauzele, condițiile și împrejurările în contextul cărora s-au produs evenimentele din perioada 17-30 decembrie 1989”, menționându-se că „stabilirea corectă a situației de fapt în această cauză nu se poate face fără analizarea în detaliu a tuturor circumstanțelor anterioare, concomitente și ulterioare evenimentelor”,* precum și a celor dispuse de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, care a menționat prin încheierea emisă că, în cauză este necesar să se efectueze acte de urmărire penală pentru:

„stabilirea identității persoanelor decedate, stabilirea locului și împrejurărilor în care s-a produs moartea victimelor, prin audierea martorilor, identificarea și audierea persoanelor rănite în vederea obținerii de informații, identificarea persoanelor care au ocupat funcții de decizie în aparatul de stat care au ordonat, organizat sau au participat la reprimarea demonstrațiilor, stabilirea contribuției acestora la comiterea faptelor și a formei lor de vinovăție, identificarea forțelor și formațiunilor militare și

civile participante la reprimarea demonstrațiilor, identificarea și audierea persoanelor reținute de forțele de ordine, investigarea imobilelor din care existau indicii că s-a tras în populație, identificarea autoturismelor și a persoanelor acestora cu privire la care existau indicii că au fost utilizate în executarea unor operațiuni diversioniste și din care s-a deschis focul împotriva populației ”, respectiv pentru stabilirea, în mod neechivoc, a stării de fapt, a circumstanțelor concomitente și ulterioare evenimentelor din decembrie 1989.

Analiza considerentelor încheierii de confirmare a redeschiderii urmăririi penale, relevă că urmărirea penală trebuia să privească ansamblul evenimentelor revoluționare și nu să se limiteze la cercetarea conduitelor aparținând lui Postelnicu Tudor, Igreț Viorel și Toma Ioan.

Prin urmare, **în mod întemeiat**, cercetările în cauză au fost reluate cu privire la toate faptele care au făcut obiectul dosarului, inclusiv cu privire la faptele săvârșite după data de 22.12.1989, pe întregul teritoriu al României.

4. Într-adevăr, prin rezoluția *procurorului general al PICCJ* din data de **09.04.2009** s-a infirmat *începerea urmăririi penale* dispusă prin ordonanța *SPM* din data de **07.12.2004**. S-a reținut **în mod întemeiat** că această din urmă ordonanță a prezentat *multiple încălcări ale legii*.

Cu toate acestea, **efectele** infirmării dispusă la 09.04.2009 au fost doar cu privire la **calitatea procesuală** a persoanelor prejudiciate prin încălcările normelor de procedură penală, printre care și Iliescu Ion. **După infirmare, s-a revenit la situația juridică anterioară, iar Iliescu Ion a redevenit o persoană față de care nu exista începută urmărirea penală.**

Prin ordonanța de infirmare nu s-a făcut referire la probele administrate în cauză. Acestea au rămas, în totalitate, legal obținute și administrate.

Este important de menționat că *urmărirea penală* efectuată ulterior încheierii nr. 469 din data de 13.06.2016, pronunțată în dosarul nr. 1483/1/2016, de *judecătorul de cameră preliminară* din cadrul *Înaltei Curți de Casație și Justiție*, a parcurs toate etapele procesuale impuse de legislația penală. S-a început cu ordonanța nr.11/P/2014 din 01.11.2016 a *Secției Parchetelor Militare* din cadrul *Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale *in rem* sub aspectul săvârșirii infracțiunii intitulată *infracțiuni contra umanității*, faptă prev. și ped. de *art. 439 lit. a,g,i și k din Codul penal*, finalul cercetărilor însemnând emiterea *rechizitoriului* din data de **05.04.2019**.

Reclamata viciere a probelor administrate în cauză după rezoluția *procurorului general al PICCJ* din data de **09.04.2009**, a fost înlăturată prin accesul inculpatului Iliescu Ion și a apărătorilor acestuia la *întregul material de urmărire penală* al dos. 11/P/2019 și prin posibilitatea exercitării *în deplinătate* a dreptului la apărare, conform legii.

În intervalul de timp cât dosarul cauzei s-a aflat la PICCJ-SUPC (18.04.2011-11.02.2014), nu au fost administrate niciun fel de probe, astfel încât cererea de anulare a presupuselor probe, este fără obiect.

5. S-a argumentat deja că *urmărirea penală* în dos. *SPM* nr.11/P/2014 a fost efectuată cu respectarea limitelor stabilite de *încheierea* nr. 469 din data de 13.06.2016, pronunțată în dosarul nr. 1483/1/2016, de *judecătorul de cameră preliminară* din cadrul *Înaltei Curți de Casație și Justiție*.

Aşa fiind, probele administrate ulterior acestei încheieri în cadrul dos. SPM nr.11/P/2014 au respectat condițiile de legalitate.

6. Articolul 101 din Legea 304/2004 privind organizarea judiciară republicată stipulează: “ Când persoana cercetată este militar activ, urmărirea penală se efectuează de procurorul militar, indiferent de gradul militar al persoanei cercetate.”

Chiar și în considerarea formulării anterioare , textul acestui articol impunea ca *procurorul militar care efectua urmărirea penală să dețină aceeași categorie de grad militar cu inculpatul militar activ*. Așadar cerința compatibilității între gradele militare se referea în mod **expres** la situația în care inculpatul era militar activ, la momentul cercetării, nu la momentul săvârșirii faptei. Pe parcursul *urmăririi penale* din dos.SPM nr. 11/P/2014 inculpatul Rus Iosif a fost *militar în retragere*.

Pe cale de consecință, nici din acest punct de vedere,nu există nereguli cu privire la urmărirea penală a dosarului SPM nr. 11/P/2014.

7. *Rechizitoriul SPM emis la data de 05.04.2019 a fost verificat sub aspectul temeiniciei și legalității de către prim-procurorul SPM la data de 08.05.2019.*

Sunt îndeplinite astfel condițiile cerute de lege cu privire la acest aspect.

8. Cu referire la inculpatul Rus Iosif, prin rechizitoriul SPM („Încadrarea juridică”) au fost reținute următoarele: „*Conduitele inculpatului gl. (Rtr) Rus Iosif care, în calitate de comandant al Aviației Militare, cu intenție, a intervenit în noaptea de 22/23.12.1989 fără drept și în deplină cunoștință de cauză asupra planului de apărare a Aeroportului Internațional Otopeni contribuind decisiv la moartea a 48 de persoane (40 de militari și 8 civili) precum și la rănirea gravă a altor 15 persoane și care la 23.12.1989 a dat în deplină cunoștință de cauză ordinul diversionist de schimbare a cocardelor elicopterelor aparținând Regimentului 61 Boteni, fapt*

ce a dus la deschiderea focului fratricid și implicit la rănirea unor persoane, dând în perioada Revoluției din decembrie 1989 (intervalul 22-31 decembrie) și alte ordine militare diversioniste, conduite care în afara rezultatelor concrete enunțate au contribuit la agravarea psihozei teroriste (cauza decesului a 805 de persoane, rănirea a 2142 de persoane, lipsirea gravă de libertate a 489 de persoane și suferințe psihice multor persoane), întrunesc elementele constituite ale infracțiunii de crime împotriva umanității prev. de art. 439 lit. a) și g) C.p.

Faptele săvârșite de fostul șef al Aviației Militare, gl. (Rtr) Rus Iosif au contribuit la generarea unei stări de pericol iminent și grav la adresa populației civile a României.”

Se observă că acuzațiile formulate împotriva inculpatului sunt clare, neechivoce iar conduitele acestuia bine individualizate.

Starea de fapt cu privire la inculpat a fost minuțios descrisă în subcapitolul rechizitoriului SPM intitulat „Cazul Otopeni. Conduita inculpatului Rus Iosif – Șeful Aviației Militare”. Au fost descrise în mod amănunțit, pe baza probelor administrate legal, toate faptele subscrise crimelor împotriva umanității.

Probatoriul administrat a demonstrat că sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prev. de art.439 Cp.

Cea mai gravă acuzație a fost cu privire la *ordinul ilegal* dat de inculpat, ordin care a generat lanțul causal al celui mai grav incident din timpul *Revoluției* (cazul Otopeni). Probatoriul pe care s-a întemeiat acuzația a fost **complet** și în egală măsură **edificator**. Dacă se poate admite teoretic faptul că declarațiile martorilor audiați, cu privire la ordinul în discuție, sunt viciate de subiectivism, **documentele militare neechivoce** care au stat la baza acuzării nu pot fi contestate. Se poate observa că documentele au fost emise de *MApN*, structura militară din care a făcut parte inculpatul, așa că sunt cu atât mai mult utile pentru

stabilirea adevărului. Conținutul acestora se află în concordanță cu ceea ce au declarat martorii audiați, astfel încât și despre aceștia se poate concluziona că au relatat adevărul cu privire la tragicul eveniment soldat cu mulți decedați și răniți.

Cert este că fără ordinul ilegal dat de inculpatul Rus Iosif, „cazul Otopeni” nu ar fi existat.

Totodată, pentru celelalte acuzații la adresa fostului șef al aviației militare, au fost administrate probe, **cu respectarea imperativelor legii penale**. S-a concluzionat **în mod întemeiat** că acesta, exercitându-și atribuțiile ca șef al unei structuri militare deosebit de importantă (**așadar a fost factor militar de decizie**), a contribuit în mod **direct**, cu **intenție** la *inducerea în eroare* din decembrie 1989, iar prin această conduită **a săvârșit** infracțiunea prev. de art.439 din Codul Penal.

Cele expuse prin paragrafele precedente se constată ca urmare a unei analize **obiective** a rechizitoriului *SPM*. **Nu există temeiuri pentru a se concluziona că urmărirea penală s-a efectuat cu superficialitate sau cu încălcarea drepturilor inculpatului Rus Iosif.**

9. Pe parcursul urmăririi penale, Rus Iosif și apărătorul ales au fost, fără excepție, *încunoștiințați* despre toate actele și lucrările dosarului. Au luat la cunoștință, conform procedurii penale, despre situația juridică a inculpatului. Acesta din urmă a fost audiat în calitățile de *martor*, *suspect* și *inculpat*, pentru *săvârșirea crimelor împotriva umanității*. Apărătorului ales i s-a încuviințat studierea dosarului penal. În apărare au fost propuse și administrate probe. Obiectul cercetării, acuzațiile formulate și încadrarea juridică din dosar au fost cunoscute în permanență de inculpat și de apărătorul ales. Timpul în care s-a desfășurat ancheta penală a fost suficient de lung pentru ca înțelegerea situației juridice să fie deplină.

Drept urmare, nu există niciun motiv pentru a acuza o eventuală lipsă de transparență sau încălcare a drepturilor legitime aparținând inculpatului Rus Iosif.

10. Urmărirea penală în cauză s-a efectuat cu **respectarea prezumției de nevinovăție** a tuturor persoanelor cercetate și ulterior trimise în judecată. Drepturile tuturor inculpaților au fost pe deplin respectate. Deontologia profesională a magistratului a fost respectată pe toată durata cercetărilor. Rus Iosif a fost trimis în judecată deoarece s-a apreciat în mod întemeiat că probele legal administrate îl incriminează.

Nu există niciun temei pentru a se considera că urmărirea penală a fost efectuată cu rea-intenție, abuziv, tendențios sau cu un final prestabilit.

11. Volumul X al *rechizitoriului SPM* prezintă situația persoanelor decedate și rănite în „*cazul Otopeni*”, cu descrierea pe scurt a împrejurărilor și a momentului survenirii deceselor. Din rațiuni ce au ținut de redactarea și prezentarea rechizitoriului, s-a optat ca întregul conținut al acestuia să fie sistematizat în 12 volume. Situația tuturor decedaților și răniților în contextul evenimentelor revoluționare din 1989 se regăsește în volumele II-XII ale actului de sesizare.

La dosarul cauzei au fost atașate probele necesare pentru edificarea completă cu privire la *starea de fapt* din noaptea de 22/23 decembrie 1989, din fața *Aeroportului Internațional Otopeni*. Au fost identificați succesorii celor decedați în urma tragicului eveniment. **Toti succesorii sunt părți civile în cauză.**

12. Singurul scop urmărit în dosarul *SPM* numărul 11/P/2014 a fost ca, **respectând legea**, să se afle **ADEVĂRUL** despre **Revoluția Română din decembrie 1989**, unul dintre cele mai importante evenimente din istoria

națională. *Înalta Curte de Casație și Justiție* este abilitată să stabilească dacă prin *rechizitoriul SPM* acest deziderat a fost atins.

13. Principiul de drept „*ne bis in idem*” este exprimat prin articolul 6 din *Codul de Procedură Penală*. Este stipulat că „*nicio persoană nu va fi urmărită sau judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni atunci când față de acea persoană s-a pronunțat anterior o hotărâre penală definitivă cu privire la aceeași faptă, chiar și sub altă încadrare juridică*”. Prin această normă se garantează realizarea dreptului la un proces echitabil și a principiului legalității.

„*Ne bis in idem*” este unanim recunoscut, dar nu este aplicabil situației inculpatului Rus Iosif.

Rus Iosif nu a fost niciodată cercetat pentru conduita sa în legătură cu ceea ce a fost cel mai grav eveniment din timpul Revoluției din 1989. Cu atât mai puțin condamnat.

Prin *rechizitoriul SPM* s-a vorbit despre faptul că într-adevăr a existat un proces „*Otopeni*” în urma căruia au fost condamnate definitiv trei persoane (*Curtea Supremă de Justiție*, decizia nr. 20 din 19.02.2001). În baza probatoriului administrat prin *rechizitoriul* ce a stat la baza acestei condamnări, s-a stabilit că generalul Rus Iosif, fără drept și din proprie inițiativă a ordonat executarea indicativului Movila și prin aceasta a declanșat lanțul cauzal ce a condus la moartea a 48 de persoane și rănirea altor 15. Cu toate acestea, față de gl. Rus nu s-a dispus nicio măsură, fiind menținut cu calitatea de martor. Prin decizia *CSJ*, s-a apreciat că *starea de fapt* reținută prin *rechizitoriul SPM* corespunde realității. Însă, tocmai această *stare de fapt* l-a incriminat în primul rând pe generalul Rus Iosif.

Prin *rechizitoriul SPM* din 05.04.2019, s-a devoalat că *paradoxul* necercetării inițiale a lui Rus Iosif trebuie privit în contextul în care, după

Revoluție, au fost protejate *vârfurile decizionale* din *MApN. „Pactul”* dintre puterea politică instalată în decembrie 1989 și componenții *Consiliului Militar Superior* care au coordonat *inducerea în eroare* (din care gl. lt. Rus Iosif a făcut parte), în sensul impunității acestora din urmă, s-a devoalat inclusiv prin protecția conferită la vremea respectivă fostului *șef al aviației militare*.

Pe de altă parte, pentru a se putea invoca *autoritatea de lucru judecat*, se cer întrunite *cumulativ trei condiții* : *existența unei hotărâri judecătorești definitive*, noul proces penal să se îndrepte împotriva *aceleiași persoane* (*eadem personae*) și să fie vorba despre *fapte identice* sau în mod substanțial aceleași (*idem factum*). **Condițiile cerute de lege, pentru existența autorității de lucru judecat, nu sunt îndeplinite față de Rus Iosif, din rațiuni deja indicate.**

Așa fiind, în condițiile în care probele administrate în dos. *SPM* nr.11/P/2014 au demonstrat implicarea infracțională a inculpatului Rus Iosif cu referire la art.439 Cp, **trimiterea sa în judecată s-a făcut legal și întemeiat.**

14. Încadrarea juridică din dosarul *SPM* nr. 11/P2014 a respectat imperativele **Încheierii nr. 469 din data de 13.06.2016**, pronunțată în dosarul nr. 1483/1/2016, de *judecătorul de cameră preliminară* din cadrul *Înaltei Curți de Casație și Justiție* prin care s-a confirmat **redeschiderea urmăririi penale în dosarul nr. 11/P/2014** al *Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare*. Astfel, au fost efectuate cercetări sub aspectul săvârșirii *infracțiunilor contra umanității*, prev. de art.439 din Codul Penal – *infracțiuni imprescriptibile*. Situația cu privire la *încadrarea juridică* este simplă, din moment ce din cauza scurgerii unui lung interval de timp de la data săvârșirii faptelor, era **imposibilă din punct de vedere legal efectuarea de cercetări penale pentru săvârșirea unor infracțiuni de drept comun.**

15. *Rechizitoriul SPM*, prin sub-capitolul „*Considerații referitoare la continuitatea incriminării juridice a faptelor*” a reținut următoarele:

„*Infracțiunile contra păcii și omenirii au fost reglementate de Codul Penal anterior, în cadrul unui titlu distinct (XI), care cuprindea propaganda pentru război (art.356), genocidul (art. 357), distrugerea unor obiective și însușirea unor bunuri (art. 359), distrugerea, jefuirea sau însușirea unor valori culturale (art.360), precum și un articol distinct, care prevedea sancționarea tentativei, tăinuiri și favorizării pentru infracțiunile menționate.*

În actualul Cod Penal, infracțiunile de genocid, contra umanității și de război, sunt prevăzute în titlul XII, care este împărțit în două capitole. Capitolul I cuprinde infracțiunile de genocid și cele contra umanității. Capitolul II cuprinde infracțiunile de război. Astfel, legislația penală internă a fost aliniată la standardele Statutului Curții Penale Internaționale, adoptat la Roma la data de 17 iulie 1998, ratificat de România. Pe cale de consecință, relațiile sociale ocrotite de Codul Penal din 1968 sunt protejate în prezent prin incriminările cuprinse în Codul Penal – Titlul XII.

În cele ce urmează, se va face o paralelă între infracțiunile de genocid și cele de tratamente neomenoase și modul în care faptele care intrau în conținutul constitutiv al acestor infracțiuni sunt incriminate în prezent.

Conform Codului Penal din 1968, constituia genocid „săvârșirea, în scopul de a distruge în întregime sau în parte o colectivitate sau un grup național, etnic, rasial sau religios, a uneia din următoarele fapte : uciderea membrilor colectivității sau grupului ; vătămarea gravă a integrității fizice sau mintale a colectivității sau grupului (...)”.

Actualul Cod Penal incriminează infracțiunea de genocid (art. 438), textul nefiind modificat în mod semnificativ față de cel al codului anterior, o

modificare constând în renunțarea la termenul de „colectivitate” în favoarea celui de „grup”.

Codul Penal din 1968 stipula că infracțiunea de tratamente neomenoase consta în supunerea la tratamente neomenoase a răniților ori bolnavilor, a membrilor personalului civil sanitar al Crucii Roșii ori a organelor asimilate acestuia, a prizonierilor de război și, în general a oricărei persoane căzute în puterea adversarului. Totodată, această infracțiune putea consta în săvârșirea, față de persoanele menționate, inclusiv a lipsirilor de libertate fără temei legal sau a torturii.

Actualul Cod Penal nu prevede un corespondent ca atare, însă elementele specifice acestei infracțiuni se regăsesc mai ales în cadrul infracțiunilor de război contra persoanelor (art. 440), cu mențiunea că aceste infracțiuni prevăd ca situație premisă existența unui conflict armat, pe când infracțiunea de tratamente neomenoase din vechiul cod putea fi săvârșită pe timp de pace sau de război.

În Codul Penal actual a fost introdus un text nou – infracțiunile contra umanității (art.439) , despre care s-a făcut referire anterior.

Textul articolului 439 din actualul Cod Penal, reia, într-o formă adaptată, prevederile articolului 7 din Statutul Curții Penale Internaționale.

Cu toate că între infracțiunea de tratamente neomenoase și cea contra umanității nu există, ca atare, o continuitate a incriminării, se constată că unele dintre modalitățile normative alternative de săvârșire a infracțiunii de tratamente neomenoase se regăsesc în cuprinsul infracțiunilor contra umanității (lipsirea de libertate în mod ilegal și tortura). Totodată, elemente privind supunerea la rele tratamente a unor categorii de persoane, se regăsesc și în cadrul infracțiunilor contra umanității. Mai precis, persecutarea unui

grup sau a unei colectivități determinate, prin privare de drepturi fundamentale ale omului sau prin restrângerea gravă a exercitării acestor drepturi sau alte asemenea fapte ce cauzează suferințe mari sau vătămări grave ale integrității fizice sau psihice.

Deosebit de important este că valoarea socială protejată este, în esență, aceeași, respectiv, siguranța populației civile. În cazul tratamentelor neomenoase aria este restrânsă la persoanele căzute în puterea adversarului, în timp ce infracțiunile contra umanității presupun săvârșirea, în cadrul unui atac generalizat sau sistematic, împotriva unei populații civile, a uneia dintre modalitățile normative descrise anterior.

Nu în ultimul rând, infracțiunile de genocid și tratamente neomenoase pe de o parte, respectiv infracțiunile contra umanității, includ în conținutul lor fapte care sunt incriminate ca fiind infracțiuni contra persoanelor. Spre exemplu, uciderea unor persoane constituie una din formele în care pot fi săvârșite, în condițiile prevăzute de lege, atât infracțiunea de genocid, cât și infracțiunile contra umanității”.

Prin raportare la cele antemenționate, se constată că deși legislația penală din anul 1989 nu prevedea *crima împotriva umanității* așa cum este aceasta prevăzută în actualul Cod penal, prin *rechizitoriul SPM* nr. 11/P/2019 din data de 04.05.2019, inculpatul Rus Iosif a fost în mod legal trimis în judecată.

16. Din conținutul întregului *rechizitoriu* rezultă că **forma de vinovăție** reținută pentru inculpatul Rus Iosif este **intenția**. Același aspect este valabil și în ceea ce privește *ordonanța SPM de punere în mișcare a acțiunii penale* din data de 18 decembrie 2018. Concluzia se desprinde facil prin examinarea cu **obiectivitate** a celor două acte juridice.

17. Magistratul militar care a întocmit *rechizitoriul SPM* din data de 05.04.2019 a îndeplinit **toate condițiile cerute de lege** pentru emiterea actului de sesizare. Prin rezoluția din data de 15.09.2016, procurorul militar șef al SPM, l-a investit cu efectuarea urmăririi penale în cauză (a se vedea anexa).

18. În calitate de *procuror militar șef al Secției Parchetelor Militare* din cadrul *Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*, în conformitate cu disp. art. 328 alin. 1 C.pr.pen, *generalul magistrat Cosneanu Gheorghe* a verificat la data de 08.04.2019, sub aspectul legalității și temeiniciei, *rechizitoriul SPM* nr. 11/P/2014 din data de 05.04.2019.

Verificarea *rechizitoriului* nr. 11/P/2014, sub aspectul legalității și temeiniciei, s-a efectuat în baza disp. art. 328 alin. 1 C.pr.pen, care prevăd în mod expres faptul că *rechizitoriul întocmit de un procuror de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este verificat de procurorul-șef de secție*.

Actele invocate de către semnatarii excepțiilor au fost întocmite, în calitate de *procuror militar în cadrul Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Timișoara*, în lucrarea nr. 990/II/7/1990, și, ulterior, în dosarul nr. 388/P/1991, respectiv în dosarul nr. 387/P/1991.

Totodată, în perioada 15.06.2006 - 12.12.2006, în calitate de *procuror militar delegat la Secția Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*, a întocmit acte procedurale în dosarul nr. 97/P/1990.

a. În ceea ce privește actele întocmite de actualul șef al SPM în lucrarea nr. 990/II/7/1990, și, ulterior, în dosarul nr. 388/P/1991, respectiv în dosarul nr. 387/P/1991, s-au constatat următoarele:

În perioada în care a desfășurat activitatea în cadrul **Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Timișoara** a soluționat lucrări și dosare penale de competența acestei unități de parchet și, prin delegare, dosare penale de competența Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial, inclusiv dosare penale care aveau ca obiect fapte individuale comise în cursul evenimentelor revoluționare din **decembrie 1989**.

Împrejurările deosebit de complexe existente în timpul **Revoluției din decembrie 1989** nu au făcut doar obiectul dosarelor înregistrate la nivelul *Secției Parchetelor Militare* din cadrul *PICCCJ*, ci au făcut obiectul multor dosare penale care au fost instrumentate în perioada imediat următoare la nivelul **tuturor parchetelor militare**, inclusiv la nivelul **Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Timișoara**.

Așa cum rezultă și din **Ordonanța nr. 388/P/1991 din data de 30.01.1995**, aflată la dosarul nr. 11/P/2014 (Timișoara vol. 1/6-7 dosar 36/P/2005 *P.M.Teritorial*) actele întocmite în **lucrarea nr. 990/II/7/1990** și, **ulterior, în dosarul nr. 387/P/1991** au valoare de acte premergătoare, dosarul fiind înregistrat în evidența cauzelor cu **autori neidentificați**.

Prin **Ordonanța nr. 388/P/1991 din data de 23.03.2005**, dosarul a fost declinat în favoarea **Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial** unde a fost înregistrat sub nr. **36/P/2005**.

La data de 31.01.2007, dosarul nr. **36/P/2005 al Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial** a fost înaintat **SPM**, urmare solicitării formulate, prin adresa nr. 97/P/1990 din data de 15.01.2007, de procurorul militar șef al Secției Parchetelor Militare general-maior magistrat dr. Voinea Dan.

Prin *referatul nr. 2926/II-6/2009 din data de 07.07.2009*, întocmit de procurorii militari din cadrul *SPM*, s-a constatat că, deși dosarul nr. 36/P/2005 al Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial a fost preluat, prin rezoluția nr. 97/P/1990 din 12.04.2007, de Secția Parchetelor Militare, **cauza nu a fost înregistrată în evidențele Secției Parchetelor Militare și nu s-a dispus conexarea acestui dosar la dosarul nr. 97/P/1990**, motiv pentru care s-a propus înregistrarea acestuia în registrul cauzelor penale ale *Secției Parchetelor Militare* și repartizarea sa unui procuror militar din cadrul *SPM* pentru continuarea cercetărilor în legătură cu împrejurările în care, în ziua de 17.12.1989, în zona Podul Decebal - Piața Traian din mun. Timișoara au decedat sau au fost rănite, prin împușcare, mai multe persoane, respectiv pentru a analiza oportunitatea conexării acestei cauze la dosarul nr. 97/P/1990 înregistrat la nivelul *Secției Parchetelor Militare*.

Dosarul nr. 36/P/2005 al Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial a fost înregistrat în cadrul Secției Parchetelor Militare la data de 07.07.2009 sub nr. 53/P/2009 iar prin rezoluția *SPM* cu același număr din 07.07.2009, a fost conexat la dosarul nr. 97/P/1990.

Cercetările efectuate în dosarul nr. 387/P/1991 al Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Timișoara au fost continuate, începând cu data de 21.02.2000 de către Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial, în dosarul nr. 308/P/2000.

Așa cum rezultă și din **Rezoluția nr. 308/P/2000 din data de 25.03.2003**, aflată la dosarul nr. 11/P/2014 (Timișoara vol. 18/253-254 dosar 308/P/2000 P.M. Teritorial) actele întocmite în această cauză **au valoare de acte premergătoare**, dosarul fiind înregistrat în evidența cauzelor cu **autori neidentificați**.

Prin *rezoluția nr. 97/P/1990 din data de 12-04.2007*, procurorul militar șef al *Secției Parchetelor Militare* glr.mr.mag.dr.Voinea Dan a dispus preluarea mai multor dosare penale de la Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial, în vederea efectuării urmăririi penale, inclusiv a dosarului nr. **308/P/2000**.

Prin *referatul nr. 2906/II-6/2009 din data de 07.07.2009*, întocmit de procurorii militari din cadrul *SPM*, s-a constatat că, **la fel ca în situația mai sus prezentată**, deși dosarul nr. 308/P/2000 al Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial a fost preluat, prin rezoluția nr. 97/P/1990 din 12.04.2007, de *Secția Parchetelor Militare*, **cauza nu a fost înregistrată în evidențele Secției Parchetelor Militare și nu s-a dispus conexarea acestui dosar la dosarul nr. 97/P/1990**, motiv pentru care s-a propus înregistrarea acestuia în registrul cauzelor penale ale *Secției Parchetelor Militare* și repartizarea sa unui procuror militar din cadrul *SPM* pentru continuarea cercetărilor în legătură cu împrejurările în care, în perioada 22.12.1989-25.12.1989 **în mun. Timișoara** au fost împușcate mortal sau rănite prin împușcare mai multe persoane, respectiv pentru a analiza oportunitatea conexării acestei cauze la dosarul nr. 97/P/1990 înregistrat la nivelul *Secției Parchetelor Militare*.

Dosarul nr. 308/P/2000 al Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial a fost înregistrat în cadrul Secției Parchetelor Militare la data de 07.07.2009 sub nr. 43/P/2009 iar prin rezoluția cu același număr din 07.07.2009, întocmită de un procuror al *SPM*, a fost conexat la dosarul nr. 97/P/1990.

În consecință urmează să se constate că actele invocate de către semnatarii excepțiilor, la care s-a făcut referire anterior, au fost întocmite

de actualul șef al SPM în calitate de procuror militar în cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Militar Timișoara, în lucrarea nr. 990/II/7/1990, și, ulterior, în dosarul nr. 388/P/1991, respectiv în dosarul nr. 387/P/1991 înregistrate la nivelul acestei unități de parchet și au valoare de acte premergătoare.

b. În ceea ce privește actele întocmite de gen. magistrat Cosneanu Gheorghe în perioada 15.06.2006 - 12.12.2006 în dosarul nr. 97/P/1990, în calitate de procuror militar *delegat* la Secția Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, se constată următoarele:

În perioada de referință, în raport de obiectul dosarului nr. 97/P/1990 de la acea dată, a efectuat audierea unor persoane în legătură cu vătămrile suferite în contextul evenimentelor din decembrie 1989 din aria de competență teritorială a Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Timișoara, precum și a unor martori, pentru aceeași arie.

Este de menționat însă faptul că prin **Încheierea nr. 469** din data de **13.06.2016**, pronunțată în dosarul nr. 1483/1/2016, *judecătorul de cameră preliminară* din cadrul *Înaltei Curți de Casație și Justiție* a confirmat *redeschiderea urmăririi penale în dosarul nr. 11/P/2014 (fost 97/P/1990) al SPM față de numiții Postelnicu Tudor, Igreș Viorel și Toma Ioan*, reținându-se că termenul de prescripție a răspunderii penale a fost întrerupt prin adoptarea rezoluției de începere a urmăririi penale din **07.12.2004** față de suspectii Postelnicu Tudor, Toma Ioan și Igreș Viorel și că întreruperea cursului prescripției **produce efecte față de toți participanții la infracțiune**, chiar dacă actul de întrerupere privește numai pe unii dintre aceștia, **cercetările urmând a fi reluate cu privire la toate faptele** – cu excepția infracțiunilor de *loviri sau*

alte violențe, vătămare corporală, purtare abuzivă, pentru care termenul de prescripție s-a împlinit până la **07.12.2004** – și la **toate persoanele participante la săvârșirea acestora.**

În acest context, urmărirea penală efectuată în cauză a fost reluată într-un nou cadru procesual.

A fost dispusă schimbarea încadrării juridice reținute prin rezoluția nr. 97/P/1990 din 07.12.2004 față de suspectii Postelnicu Tudor, Toma Ioan și Igret Viorel și efectuarea în continuare a urmăririi penale față de suspectii glr. de armată (rtr) Rus Iosif, amiral (rtr) Dumitrescu (Cico) Emil, Iliescu Ion, Brateș Teodor, Roman Petre și Voiculescu Voican Gelu.

În aceste condiții s-a impus **reaudierea** de către *echipa* de procurori desemnați să soluționeze cauza **(din care gen. magistrat Cosneanu Gheorghe nu a făcut parte), a tuturor persoanelor vătămate la nivelul întregii țări, inclusiv a celor audiate de actualul șef al SPM în perioada în care a fost delegat la Secția Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (15.06.2006 - 12.12.2006).**

Este important de menționat că gen.magistrat Cosneanu Gheorghe nu a efectuat niciodată vreun act procedural cu privire la persoanele față de care s-a dispus trimiterea în judecată prin rechizitoriul SPM numărul 11/P/2014, întocmit la data de 05.04.2019. Inculpații trimiși în judecată nu au suferit vreo vătămare a drepturilor lor ca urmare a întocmirii de către actualul șef al SPM a actelor antementionate.

Față de considerentele expuse se desprinde că, în raport de dispozițiile procedurale care reglementează competența de verificarea a rechizitoriului sub aspectul legalității și temeiniciei, aspectele invocate de semnatarii excepțiilor sunt neîntemeiate.

19. Efectuarea urmăririi penale de către mai mulți procurori constituiți în echipe nu este reglementată prin niciun act normativ. De aici rezultă inclusiv că nu este reglementată nici vreo sancțiune ipotetică (inclusiv de genul nulității rechizitoriului) privitoare la modalitatea concretă de desfășurare a activităților în cadrul eventualelor echipe de procurori.

Complexitatea anumitor cauze impune, pentru o eficientă înfăptuire a actului de justiție, ca în astfel de cauze, mai mulți procurori să conlucreze pentru administrarea probelor. Asta nu înseamnă însă că toți acești magistrați trebuie să semneze în mod obligatoriu *rechizitoriul*. Cazuistica internă relevă astfel de situații în care, deși s-a lucrat în echipă, actul de sesizare a aparținut unui singur procuror.

În cazul concret al *rechizitoriului SPM* nr. 11/P/2014 din data de 05.04.2019, nici nu ar fi fost posibil ca acesta să fie semnat de mai mulți procurori militari, întrucât doar autorul actului de sesizare a avut (în timpul redactării și la momentul semnării) nivelul necesar de aprofundare a cauzei, pentru a expune starea de fapt **la nivel național** și de a **formula și asuma** gravele acuzații privind săvârșirea *crimelor împotriva umanității*. Concret, la scurt timp după momentul confirmării de către ICCJ a redeschiderii urmăririi penale în cauză, un număr de *patru* procurori militari (printre care și autorul *rechizitoriului*) au constituit o echipă, cu scopul de a cerceta ***ansamblul evenimentelor revoluționare, de pe întregul teritoriu al României***. Realitatea obiectivă a făcut ca trei dintre acești magistrați militari să treacă treptat în rezervă, astfel încât singurul component al echipei inițiale rămas în activitate și care participase la *toate etapele urmăririi penale*, făcând ancheta penală cu privire la **ansamblul stărilor de fapt din timpul Revoluției**, a fost semnatarul *ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale* și a *actului de sesizare*.

În cursul urmăririi penale, ulterior constituirii primei echipe, au mai fost desemnați și alți procurori militari (inclusiv cei indicați prin excepțiile formulate), însă aceștia au desfășurat activități punctuale, ***fără să participe la ansamblul cercetării***. Implicarea acestora s-a limitat la *coordonarea audierilor persoanelor vătămate* în marile orașe ale țării, *efectuarea de cercetări cu referire la perimetrul strict al Pieței Palatului* pentru edificarea cu privire la distrugerile de patrimoniu existente (pe baza acestor cercetări a fost dispusă *disjungerea* cu privire la infracțiunea prev. de art. 443 Cp) și *audierea unor martori* în teritoriu (Brașov și Iași) **cu privire în mod strict la anumite evenimentele din aceste zone.**

De altfel, ***articolul 327 din Codul de procedură penală*** stipulează fără echivoc faptul că „***procurorul emite rechizitoriul***”. Aceasta deoarece semnatarul actului de sesizare *nu se reprezintă pe sine* atunci când dispune trimiterea în judecată ci unitatea de parchet din care face parte.

Așadar, *rechizitoriul SPM* din data de 05.04.2019 este al *Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în aplicarea principiului indivizibilității (unității)*. Acest principiu reflectă natura instituției *Ministerului Public*, care face ca fiecare membru al acestui minister să reprezinte întregul corp de magistrați procurori ai unității de parchet. În acest sens este permis ca un caz să fie instrumentat succesiv de mai mulți procurori iar la finalul cercetărilor doar unul dintre ei să redacteze și semneze actul de sesizare.

Relevant este de amintit și faptul că activitatea procurorilor nu se află sub incidența ***principiului continuității***, așa cum este cazul în ceea ce privește instanțele de judecată.

Pe cale de consecință, nici din acest punct de vedere, *rechizitoriul SPM* nu a încălcat cerințele legislației penale.

20. Ar fi important pentru întreaga societate românească să se stabilească în mod obiectiv care au fost cauzele care au dus la soluționarea „*dosarului Revoluției Române din decembrie 1989*” la aproape 30 de ani de la momentul evenimentelor revoluționare. Cert este că, după stabilirea unui **nou cadru procesual prin încheierea nr. 469 din data de 13.06.2016**, pronunțată în dosarul nr. 1483/1/2016, de *judecătorul de cameră preliminară* din cadrul *Înaltei Curți de Casație și Justiție* și formarea unei noi echipe de procurori militari, dosarul a fost soluționat prin emiterea *rechizitoriului* din data de **05.04.2019**.

21. Urmărirea penală din dos *SPM* nr. 11/P/2014 a vizat evenimentele revoluționare existente la nivelul întregii țări, așadar inclusiv cele înregistrate în municipiul **Sibiu**. Printre persoanele decedate în acest oraș s-a numărat și **revoluționarul Vinersar Florin**. *Probatoriul administrat* a relevat că la data de **23 decembrie 1989**, în timp ce se deplasa prin municipiul **Sibiu**, a fost împușcat mortal de un ofițer al U.M. 01512 Sibiu. La dosar a fost atașat inclusiv raportul medico-legal constatator al leziunilor care au provocat decesul.

Ca o remarcă generală, se poate afirma că, având în vedere anvergura și complexitatea evenimentelor revoluționare, cu privire la *unele* stări de fapt concrete vor exista întotdeauna, subiectiv și obiectiv, *controverse*. Situația privitoare la Vinersar Florin, impune încă o dată, analiza specificului cercetării *crimelor împotriva umanității în raport cu infracțiunile de drept comun*, în condițiile în care cercetarea se efectuează la timp îndelungat după săvârșirea infracțiunilor.

Important este că **succesorii revoluționarului Vinersar Florin au fost identificați** (Vinersar Mihai, Vinersar Silviu și Vinersar Elena) și că aceștia **au calitatea de părți civile în cauză**. În această calitate vor avea posibilitatea

valorificării tuturor drepturilor lor în fața *Înaltei Curți de Casație și Justiție*, instanță competentă pentru judecarea în fond a cauzei.

Drept urmare, cu referire la aspectul supus discuției prin acest paragraf, *rechizitoriul SPM*, **nu prezintă neregularități**.

22. Pentru înțelegerea situației juridice complexe cu privire la evenimentele revoluționare desfășurate la **Sibiu**, sunt necesare câteva precizări. Astfel :

a. Ulterior emiterii *rechizitoriului SPM* nr.11/P/2014 din data de 05.04.2019, au fost formulate critici cu privire la netrimiterea în judecată și a altor persoane implicate în represiunea din *decembrie 1989*.

Rechizitoriul a reținut că dat fiind specificul crimelor împotriva umanității, urmărirea penală a privit doar **factorii de decizie politico-militară** din timpul Revoluției.

Legea nr. 111/2002 din 13 martie 2002, pentru ratificarea *Statului Curții Penale Internaționale*, adoptat la **Roma** la 17 iulie 1998, stipulează prin unicul articol că „*Se ratifică Statutul Curții Penale Internaționale, adoptat la Roma la 17 iulie 1998.*” Totodată, *Constituția României* stipulează prin articolul 11 că: „*Statul Român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Tratatelor ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.*”

Prin articolul 33 din Statutului de la Roma al **Curții Penale Internaționale**, intitulat „*Ordinul ierarhic și ordinul legii*” , se stipulează că „*Faptul că o crimă care ține de competența Curții a fost săvârșită la ordinul unui guvern, al unui superior militar sau civil, nu exonerează persoana care a săvârșit-o de responsabilitatea sa penală, decât dacă această persoană a*

avut obligația de a se supune ordinelor guvernului sau superiorului în cauză”.

Doctrina internațională privitoare la crimele împotriva umanității, în legătură directă cu articolul 33 al *Statutului* stabilește că **sunt exonerati în mod explicit militarii care săvârșesc fapta ca urmare a unui ordin militar de acțiune. Într-un asemenea caz responsabilitatea penală va incumba DOAR persoanei care a dat ordinul.**

Legislația penală internă este aliniată acestor cerințe, având în vedere că articolul 21 din *Codul penal* stabilește că este justificată fapta prevăzută de legea penală dacă este săvârșită *în îndeplinirea unei obligații impuse de lege sau în îndeplinirea unei obligații impuse de autoritatea competentă*, dacă această obligație nu este *în mod vădit ilegală*.

Începând cu anul 2014, practica judiciară internă s-a aliniat jurisprudenței **CEDO** și a abordat acest gen de conduite ca fiind infracțiuni contra umanității, infracțiuni imprescriptibile. Codul penal a reluat într-o formă adaptată definițiile anterioare ale infracțiunii contra umanității din *Statutul Tribunalului Militar Internațional de la Nurnberg*, *Statutul Tribunalului Penal Internațional pentru Orientul Îndepărtat*, *Statutul Tribunalului Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie* și din *Statutul Tribunalului Penal Internațional pentru Rwanda*.

Pe cale de consecință, doctrina internațională și cea internă stipulează care sunt **cauzele de exonerare a răspunderii penale în situația infracțiunilor contra umanității**.

Exonerarea de răspundere penală **a militarilor care execută ordinul superior** este pe deplin întemeiată. În orice conjunctură de tip militar, cei care sunt obligați să execute ordinele ierarhic superioare nu au posibilitatea să înțeleagă ansamblul situației, cu atât mai puțin a unei situații complexe. Aceștia

nu au nici autoritatea de a interpreta în mod individual o anumită conjunctură militară și de a acționa contrar ordinelor primite. Doar cadrele de comandă militară ce dețin funcții ierarhice superioare au acces la o informare complexă și astfel au posibilitatea să înțeleagă ansamblul situației militare și să emită ordine în consecință. De fapt, acestea sunt principii după care funcționează toate armatele lumii.

În situația specială existentă în **decembrie 1989** (până la data de 22 decembrie), aceste realități erau cu atât mai mult actuale. România se afla într-o plină dictatură comunistă, iar sistemul militar excludea în mod absolut posibilitatea ca executanții să pună la îndoială temeinicia ordinelor primite, mai ales că aceste ordine, așa cum a demonstrat-o probatoriul dosarului, au fost date de comandantul suprem – Ceaușescu Nicolae, prin intermediul ministrului de interne – Postelnicu Tudor, șefului Direcției Securității Statului - Vlad Iulian și ministrului apărării – Milea Vasile, acestea fiind persoanele care, aflate la vârful ierarhiei statale, dispuneau de informații complete și aveau o viziune de ansamblu cu privire la realitatea internă a României.

În cauză sunt relevante deopotrivă și prevederile articolului 32 din *Statutul Curții Internaționale Penale*. Acest articol stabilește că *eroarea de fapt* este motiv de exonerare a răspunderii penale dacă face să dispară elementul psihologic al crimei.

Raportat la situația anterioară zilei de 22 decembrie 1989, se constată că populația României (inclusiv cadrele militare), a fost în mod constant dezinformată cu privire la situația internă. De la vârful ierarhiei politico-militare s-a inoculat că revoluționarii erau huligani, elemente ostile orânduirii socialiste sau chiar teroriști. S-a marșat inclusiv pe existența unei intervenții militare ostile inițiată din exteriorul țării, prin care s-ar fi atentat la suveranitatea și

independența statului român . În condițiile unei societăți în ansamblul ei blocată din punctul de vedere al liberei și corecte informații, civili și militari au fost anunțați că au fost puse în pericol idealurile socialist-comuniste ale poporului român și chiar integritatea teritorială a României (fiind făcută o paralelă cu situația din anul 1968 – invadarea Cehoslovaciei de către armatele statelor membre ale Tratatului de la Varșovia, mai puțin armata României). Militarii români (cu excepția celor ce dețineau funcții la vârf) nu aveau în mod obiectiv posibilitatea de a percepe în mod corect realitatea momentului revoluționar, astfel încât comportamentul lor în intervalul **16-22 decembrie 1989** a fost grevat inclusiv de *eroarea* amintită prin art. 32 al *Statutului*.

În decembrie 1989 percepția cadrelor militare de execuție a fost viciată, astfel încât ordinele primite de la vârful ierarhiei politico-militare nu prezentau elementele unei *vădite* ilegalități. Aparența de legalitate a acestor ordine a fost indusă de factorii amintiți, prin dezinformare, așa cum rezultă și din rechizitoriul *SPM*.

În seara zilei de 22 decembrie 1989, prin punerea în aplicare a unei vaste și deosebit de complexe acțiuni militare de *inducere în eroare* (ale cărei procedee și autori au fost explicate pe larg în expozitivul actului de sesizare), întreaga populație a României (civili și militari) a avut percepția viciată, cu excepția autorilor *inducerii în eroare*. Pe cale de consecință, sunt activate prevederile articolului 32 din *Statutul Curții Internaționale Penale*.

Legislația și doctrina internațională privitoare la *crimele împotriva umanității* au avut în vedere toate ipotezele teoretice (generate de exemple istorice concrete) și, pe cale de consecință, au stabilit exonerarea de răspundere penală a militarilor care în exercitarea atribuțiilor lor execută ordinele primite și/sau executând aceste ordine se află într-o justificată eroare.

Cele mai sus prezentate sunt argumente juridice neechivoce care demonstrează că abordarea din *rechizitoriul SPM* cu privire la persoanele față de care s-a dispus trimiterea în judecată sau față de care au fost reținute conduite care au constituit crime împotriva umanității este **întemeiată**.

b. Evenimentele din Sibiu au făcut obiectul cercetării dosarului *SPM 200/P/2007*. Au fost examinate amănunțit inclusiv conduitele la care s-a făcut referire prin excepția de neregularitate invocată de av. Briciu Vasile (pentru mai multe părți).

La finalizarea cercetărilor din dos. 200/P2007, prin **rezoluția *SPM*** din data de **01.03.2010**, s-a dispus : **1.** Scoaterea de sub urmărire penală a înv. col. (r) **Dragomir Aurel** sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de *omor* prev. de art. 174 C.pen, *participație improprie la infracțiunea de omor deosebit de grav* prev. de art. 31 alin. 2 C.pen cu ref. la art. 174 C.pen. rap. la art. 176 lit. b C.pen, *participație improprie la infracțiunea de omor deosebit de grav, în forma tentativei*, prev. de art. 31 alin. 2 C.pen cu ref. la art. 20 rap. la art. 174 comb. cu art. 176 lit. b C.pen, *distrugere calificată* prev. de art. 217 alin. 4 rap. la art. 218 alin. 1 teza 1 C.pen, respectiv *neglijență în serviciu* prev. de art. 249 alin. 2 C.pen reținându-se că **nu sunt** întrunite elemente constitutive ale acestor infracțiuni, atât sub aspectul laturii obiective cât și sub cel al laturii subiective. **2.** Încetarea urmăririi penale față de înv. col. (r) **Dragomir Aurel** sub aspectul infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal prev. de art. 189 alin. 2 C.pen, reținându-se că s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale. **3.** Neînceperea urmăririi penale față de cpt. (r) **Tobă Francisc** sub aspectul infracțiunilor prev. de art. 189 alin. 2 C.pen și art. 20 rap. la art. 174 comb. cu art. 176 lit. b C.pen, reținându-se că s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale. **4.** Neînceperea urmăririi penale sub aspectul infracțiunilor prev. de art. 174 C.pen.(omor), art.

175 C.pen. (omor calificat), art. 176 C.pen. (omor deosebit de grav), art. 178 C.pen. (ucidere din culpă), art. 180 C.pen. (loviri sau alte violențe), art. 181 C.pen. (vătămare corporală), art. 182 C.pen. (vătămare corporală gravă), art. 183 C.pen. (lovirile sau vătămurile cauzatoare de moarte), art. 184 C.pen. (vătămare corporală din culpă), art. 189 C.pen. (lipsire de libertate în mod ilegal), art. 217 C.pen. (distrugere), art. 218 C.pen. (distrugere calificată), art. 219 C.pen. (distrugere din culpă), art. 250 C.pen. (purtare abuzivă) și art. 266 C.pen. (arestare nelegală și cercetare abuzivă) *cu privire la faptele comise de militari în contextul evenimentelor din Decembrie 1989, din mun. Sibiu*, reținându-se că s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale prev. de art. 122 C.pen., fără ca autorii infracțiunilor să fie identificați și fără ca față de aceștia să se efectueze acte ce ar putea întrerupe cursul prescripției. S-au mai reținut inclusiv soluțiile de *netrimiteră în judecată* față de **Moise Gheorghe și Coșcone Nicolae** (pentru edificare, a se consulta anexa atașată)

Împotriva *rezoluției SPM*, la data de **09 august 2010**, *Inspectoratul de Poliție al Județului Sibiu* a formulat o **plângere în temeiul art.278¹** din anteriorul *Cod Penal*. S-a solicitat desființarea rezoluției atacate și redeschiderea urmăririi penale, deoarece au fost administrate probe care dovedesc faptul că s-a săvârșit o infracțiune deosebit de gravă, pentru care este necesară tragerea la răspundere penală. Totodată, s-a invocat că termenul de prescripție a fost întrerupt prin administrarea de probe și că pentru săvârșirea infracțiunii de *tratamente neomenoase* (art.358 C.P.), nu era posibilă constatarea survenirii prescripției.

Plângerea *IPJ Sibiu* a făcut obiectul dosarului nr. **65/Rj/753/2010** aparținând **Tribunalului Militar Teritorial București**, instanță care la data de **10 mai 2011** a pronunțat *sentința penală* nr. 17 și a hotărât **respingerea ca nefondată a plângerii** formulată de **Inspectoratul de Poliție al Județului Sibiu**, împotriva *rezoluției SPM* din data de **01.03.2010** (a se vedea copia acestei hotărâri judecătorești).

Pentru a concluziona astfel, instanța militară a stabilit că rezoluția SPM a fost temeinic motivată, atât în fapt cât și în drept, în baza unui probatoriu amplu și corect documentat.

În strânsă legătură cu situația de la Sibiu, trebuie menționat că legislația penală anterioară (în vigoare la momentul emiterii rezoluției SPM nr. 200/P/2010 și ulterior, până la intrare în vigoare a noului CP și noului CPP - anul 2014) impunea ca în cazul respingerii de către instanță a plângerii împotriva soluției de netrimitere în judecată, persoana cu privire la care judecătorul a decis că nu este cazul să se înceapă ori să se redeschidă urmărirea penală, *nu mai poate fi urmărită pentru aceleași fapte, afară de cazul în care s-au descoperit fapte sau împrejurări noi*, necunoscute organului de urmărire penală și nu a intervenit unul din cazurile în care punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale este împiedicată (inclusiv intervenirea prescripției) – art.278¹ al anteriorului Cp.

Relevante sunt și actualele prevederi procedural-penale care stipulează că *redeschiderea urmăririi penale poate fi dispusă doar dacă au apărut fapte sau împrejurări noi din care rezultă că a dispărut împrejurarea pe care s-a întemeiat netrimiterea în judecată a unei persoane (art.335 Cpp).*

Or, ulterior soluționării dos. SPM nr. 200/P/2007 **nu au fost invocate niciun fel de fapte sau împrejurări necunoscute în timpul efectuării urmăririi penale** în dosarul SPM 200/P/2007. Totodată, nici prin instrumentarea altor dosare penale ce au avut ca obiect al cercetării evenimentele din *decembrie 1989*, nu au fost evidențiate **fapte sau împrejurări noi** cu privire la situația din Sibiu.

c. Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori este garantat și prin dispozițiile art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, parte a dreptului intern, potrivit art. 11 și art. 20 din Constituție, care prevăd că:

1.Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau

condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat.

2. Dispozițiile paragrafului precedent nu împiedică redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale din statul respectiv, dacă fapte noi sau recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură a afecta hotărârea pronunțată.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că paragraful 1 al art. 4 din Protocolul nr. 7 are în vedere nu numai o dublă condamnare, dar și o *dublă urmărire penală* pentru aceleași fapte imputate unei persoane, întrucât, în caz contrar, nu ar mai fi fost necesar a se asocia termenul de *urmărit* celui de *condamnat*. Textul își găsește aplicație și atunci când o persoană a făcut obiectul unei urmăriri penale ce nu a dus la pronunțarea niciunei condamnări, deoarece în materie penală principiul *ne bis in idem* este aplicabil indiferent dacă cel urmărit a fost sau nu condamnat (Corneliu Bârsan – „*Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole. Vol. I – Drepturi și libertăți*” – Editura CH Beck, București, 2005, pagina 1161).

Spre exemplificare, în cauza *CEDO Mihalache vs. România*, s-a constatat încălcarea art. 4 din Protocolul nr. 7, deoarece redeschiderea procedurii nu a fost întemeiată pe *fapte noi sau pe un viciu fundamental de procedură*. CEDO a constatat că procurorul ierarhic superior a încercat să examineze aceleași fapte. Nu au existat *probe noi* la dosar și nici nu a existat un viciu fundamental care să fie corectate. Aceste două ipoteze nu s-au încadrat în niciun motiv prevăzut expres în ordonanța de redeschidere a urmăririi penale. CEDO a constatat că în această cauză, după dispunerea clasării, ordonanța de clasare a fost contestată de către reprezentanții persoanelor vătămate, în temeiul art. 340 C.p.p, iar instanța, procedând la examinarea pe fond a cauzei și analizarea probelor administrate în cursul urmăririi penale, a respins plângerile ca neîntemeiate.

Se constată astfel că urmare a examinării cauzei pe fond atât de către procuror, cât și de către instanță, a fost emisă o decizie asupra *faptei și vinovăției*. Ordonanța

procurorului de clasare, menținută de instanța de judecată prin sentință definitivă, a fost astfel asimilată unei *hotărâri definitive* deoarece prin respingerea plângerilor de către instanță au fost epuizate căile ordinare de atac. CEDO a considerat că printr-o redeschidere a procedurii penale asupra aceleiași situații de fapt și aceluiași făptuitor, față de o procedură penală asupra căreia s-a pronunțat și o instanță de judecată, s-ar realiza o *dublă urmărire penală*, fapt nepermis de art. 4 din Protocolul nr. 7.

Cele mai sus arătate sunt în mod deosebit relevante pentru dosarul SPM nr. 200/P/2007.

d. Obiectul cercetării în dos. SPM 11/P/2014 l-au constituit împrejurările și circumstanțele existente în timpul **Revoluției Române din decembrie 1989**, la **nivelul întregii țări** (așadar, inclusiv la nivelul municipiului Sibiu), care au condus la decesul, rănirea și lipsirea de libertate a unui număr foarte mare de persoane.

În aplicarea strictă a prevederilor *Codului de procedură penală*, au fost cercetate toate evenimentele revoluționare desfășurate la Sibiu. Această cercetare s-a făcut însă, în contextul noului cadru procesual, în care încadrarea juridică a faptelor a fost cea de crime împotriva umanității.

Persoanele reprezentate de av. Briciu Vasile au fost audiate cu privire la circumstanțele vătămarilor suferite în timpul Revoluției. Deoarece aceste vătămări au survenit inclusiv începând cu data de 22 decembrie 1989, persoanele în cauză au calitatea de parte civilă în dosar. Așadar, își pot exercita toate drepturile izvorâte din această calitate.

Prin raportare la toate cele mai sus invocate, faptul că cercetarea pentru săvârșirea art. 439 Cp, nu i-a inclus pe Dragomir Aurel, Tobă Francisc, Moise Gheorghe și Coșconeă Nicolae (aceștia nefiind factori

decizionali, aspect ce reiese și din excepția formulată de av. Briciu Vasile) nu constituie motiv de neregularitate a *rechizitoriului SPM*.

23. Probatoriul administrat în dos. *SPM* nr.11/P2014 a făcut posibilă prezentarea, prin expozitiv, a tuturor împrejurărilor istorice relevante cauzei și a tuturor stărilor de fapt (cu caracter militar și civil) existente pe teritoriul României în cursul evenimentelor revoluționare din decembrie 1989.

24. Pe parcursul urmăririi penale, nu au fost identificate cereri privind introducerea în cauză de părți responsabile civilmente. Astfel de cereri pot fi invocate și la *ÎCCJ*, în cadrul *procedurii de cameră preliminară*.

25. Legalitatea actului de sesizare este de competența exclusivă a *judecătorului de cameră preliminară* din cadrul *Inaltei Curți de Casație și Justiție*.

Prin raportare la toate cele mai sus expuse, consider că sunt întrunite cerințele legale pentru ca *judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție* (dos.1045/1/2019), în temeiul art.346 alin.2 din Codul de procedură penală, să respingă excepțiile și cererile invocate (mai puțin cererile arătate la litera I a prezentei note), să constate legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor, a afectuării urmăririi penale și să dispună începerea judecății.

07.11.2019

colonel magistrat,
Cătălin Ranco-Pițu